

Barbora Žůrková
MAGISTERSKÁ PRÁCE

*re*Generation

50 Photographers of Tomorrow

and

*re*Generation²

Tomorrow's Photographers Today

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
OPAVA 2012

Barbora Žůrková

*re*Generation

50 Photographers of Tomorrow

and

*re*Generation²

Tomorrow's Photographers Today

OPAVA 2012

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

Barbora Žůrková

*re*Generation

50 Photographers of Tomorrow

and

*re*Generation²

Tomorrow's Photographers Today

Teoretická diplomová práce

Obor: Tvůrčí fotografie

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Vladimír Birgus

Oponent: Mgr. Václav Podestát

OPAVA 2012

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Slezská univerzita v Opavě

Studijní program: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Obor: TF, Akademický rok: 2011/2012

Název tématu česky:

reGeneration – 50 Photographers of Tomorrow
and *reGeneration*² – Tomorrow's Photographers Today

Název tématu anglicky:

reGeneration – 50 Photographers of Tomorrow
and *reGeneration*² – Tomorrow's Photographers Today

Vedoucí práce:

Prof. PhDr. Vladimír BIRGUS - ITF

Zásady pro vypracování:

Téma své práce jsem zvolila nejen pro svou osobní zkušenost, kterou jsem nabyla díky účasti v druhém ročníku této fotografické soutěže, ale především proto, že tento projekt považuji za něco zcela unikátního a věřím, že si zaslouží pozornost širší veřejnosti. Název *reGeneration* se stal fenoménem ve fotografickém světě již po zveřejnění prvního ročníku projektu. Kurátoři si však kladou mnohem ambicióznější cíle, než pouze vybrat nejlepší mladé fotografy a jejich díla představit na společné výstavě. Vybraným účastníkům se tak dostalo pozornosti, která není pro tvůrce na počátku jejich kariéry samozřejmostí. Soutěž je vypisována jednou za pět let a po stejnou dobu je výstava reprízována ve výstavních institucích po celém světě a na významných fotografických festivalech. Jak moc dokáže těchto pět let pomoci umělcům etablovat se na poli fotografie? Kolika z vybraných fotografů se podaří celosvětově uspět? Dokázali kurátoři najít největšího fotografa příští generace? To jsou otázky, nad nimiž bych se ráda zamyslela ve své závěrečné teoretické práci.

Seznam doporučené literatury:

- Ewing, William A.; Herschdofer, Nathalie; Blaser, Jean-Christophe:
reGeneration – 50 Photographers of Tomorrow, Thames & Hudson, Londýn 2005
- Ewing, William A.; Herschdofer, Nathalie:
*reGeneration*² – Tomorrow's Photographers Today, Thames & Hudson, Londýn 2010

ABSTRAKT / ABSTRACT

***re*Generation – 50 Photographers of Tomorrow and *re*Generation² – Tomorrow’s Photographers Today**

Projekt „*re*Generation – 50 Photographers of Tomorrow“ a „*re*Generation² – Tomorrow’s Photographers Today“ pokládá následující otázky: Jací jsou fotografové na počátku 21. století? Jak vidí svět? Do jaké míry respektují nebo stavějí na tradicích či je odmítají? Tráví svůj čas u zvěšováku či za počítačem nebo u obojího?

Obě kola soutěže „*re*Generation“ a „*re*Generation²“ prezentují práce celkem 131 mladých fotografů, jejichž díla byla vybrána ze 400 kandidátů přihlášených do prvního kola a ze 730 přihlášených v kole druhém. Účast v projektu umělcům zaručovala kladná odpověď na jedinou klíčovou otázku: mohou být jejich snímky známé za 20 let?

***re*Generation – 50 Photographers of Tomorrow and *re*Generation² – Tomorrow’s Photographers Today**

„*re*Generation – 50 Photographers of Tomorrow“ and „*re*Generation² – Tomorrow’s Photographers Today“ ask the following questions: What are young photographers up to at the outset of the 21st century? How do they see the world? How much do they respect, build on, or reject tradition? Are they busy in the darkroom or the computer lab, or both?

Selected from 400 candidates in the first round and from 730 candidates in the second round, „*re*Generation“ and „*re*Generation²“ present the work of 131 young photographers, who were chosen with one key question in mind: are their images likely to be known in twenty years’ time?

KLÍČOVÁ SLOVA / KEYWORDS

- fotografická soutěž
- studenti fotografie
- Musée de l’Elysée
- mladí fotografové
- fotografové nové generace
- photo competition
- students of photography
- the Musée de l’Elysée
- young photographers
- new generation of photographers

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat Vladimíru Birgusovi za vedení své práce a mnoho zajímavých podnětů a připomínek, Nathalii Herschdofer za poskytnutí textových a obrazových materiálů a Williamu Ewingovi za realizaci tohoto ojedinělého projektu.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně za použití literatury a pramenů uvedených v seznamu použité literatury, odkazech [www](#) a dalších zdrojích.

Souhlasím, aby tato práce byla zveřejněna zařazením do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě, Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetové stránky [www.itf.cz](#)

V Praze dne 31. května 2012

Barbora Žůrková

OBSAH

Úvod	9
Výběr fotografií	13
Kurátoři projektu.....	15
Současné tendence	17
Neportréty.....	19
Raphael Hefti.....	19
Aimée Hoving.....	19
Pieter Hugo	19
Eva Lauterlein	20
Lucy Levene.....	21
Ted Partin	21
Caroline Shepard	22
Pablo Zuleta Zahr	23
Joshua Bilton	23
Jen Davis.....	24
Nick Graham.....	25
Ágnes Éva Molnár	25
Dru Donovan	25
Anna Orłowska.....	26
Margo Ovčarenko.....	26
Nelli Palomäki.....	26
Nicole Robson.....	27
Su Sheng	27
Shimin Song.....	28
Tereza Vlčková.....	28
Liu Xiaofang.....	28
Barbora Žůrková & Radim Žůrek.....	29
Environment?	31
Mauren Brodbeck	31
Josef Schulz	31
Raphaël Dallaporta.....	32
Julie Edel Hardenberg	32
Pétur Thomsen.....	33
Keren Assaf	33
Ryo Ohwanda.....	34
Leo Fabrizio	35
Miklos Gaál.....	35
Kateřina Držková.....	36
Yann Amstutz.....	37
Thibault Brunet.....	37
Gérald Garbez	38
Idris Khan.....	38
Rémy Lidereau	39
Marcello Mariana	39
Shigeru Takato	40

Gábor Arion Kudász	40
Carlin Wing.....	41
David de Beyter	42
Sylvia Doebelt	42
Maxime Brygo.....	43
Daniela FriebeL.....	44
Robin Friend	44
Matthieu Gafsou	45
Audrey Guiraud	46
Florian Joye	46
Kalle Kataila	47
Di Liu.....	48
Sophie T. Lvoff	48
Shane Lavalette	48
Agata Madejska.....	49
Ani Kington	50
Geoffrey H. Short	50
Jamie Tiller	51
Dokument / fikce.....	53
Anoush Abrar	54
Jaret Belliveau	55
Nicholas Prior	55
Marco Bohr	56
Angela Strassheim	56
Pieter Hugo	57
Bianca Brunner	59
Adrian Wood	59
Catherine Rüttimann	59
Andrea Star Reese.....	60
Camila Rodrigo Graña.....	61
Richard Mosse.....	61
Kristoffer Axén	62
David „Takashi“ Favrod	63
Produkt / zátiší	65
Raphaël Dallaporta.....	65
Janneke Van Leeuwen	66
Benjamin Beker	66
Tarik Hayward	67
Závěr.....	69
Rozhovor s kurátorkou	73
Abecední seznam zastoupených fotografů	77
Geografické rozložení institucí	82
Použitá literatura	85
Použité zdroje	87
Jmenný rejstřík.....	97

Musée de l'Elysée v Lausanne, Švýcarsko

ÚVOD

Projekt *reGeneration* se zrodil jako nápad podívat se do budoucnosti. V roce 2005 oslavilo Musée de l'Elysée v Lausanne dvacáté výročí a rozhodlo se, namísto pohledu zpět na své úspěchy, těšit se na další dvacetiletí. To bude spojeno s dnes nastupující generací fotografů, která potřebuje přibližně další dvě dekády k plnému etablování na poli umění.

Lze argumentovat, že někteří jedinci jsou schopni dosáhnout velkého úspěchu a prosadit se dříve než za bezmála čtvrt století. Rychlý vzestup však nemusí nutně znamenat, že má umělec potenciál udržet se dlouhodobě v sedle. Velký boom často souvisí s výrazným překročením hranic či kontroverzními tématy sexuálního, politického nebo náboženského charakteru. Jedna provokativní práce však nevytvoří pověst na pevném základu. I přes štěstí a fenomenální talent mladého fotografa, trvá často několik let, než najde instituci, která chce jeho díla prezentovat, a dojde k naplánování výstavy. Reakce veřejnosti, na jejímž zájmu závisí budoucnost každého tvůrce, má také své limity na vstřebání „novinky“. Jen málokdo je ochoten zaplatit za mladé umělce... a tak se léta velmi rychle hromadí.

Existují ale i výjimky. Ve věku internetu, kdy probíhá komunikace vysokorychlostním tempem, se může umělec prosadit ze dne na den. Většina studentů má dnes vlastní webovou prezentaci, která slouží ke snadnému přehledu o jejich práci, ale mnohdy svá díla sdílí i prostřednictvím masových internetových komunikačních serverů. Noah Kalia, ještě jako student School of Visual Arts v New Yorku, začal vystavovat svou sérii *Everyday* na YouTube. Již od roku 2000 vytváří své každodenní autoportréty, které zaznamenávají proměny jeho podoby. Díky internetu jeho první dílo vidělo už více jak 15 milionů diváků. Což je číslo, kterým se obvykle chlubí pouze ti největší umělci, nikoliv však v kontextu návštěvnosti jediné výstavy. Vždyť i nejslavnější fotografickou výstavu všech dob, *Family of Man*, vidělo „pouze“ více jak 9 milionů diváků a to především díky jejím 38 reprízám po celém světě.

Paul Gauguin: Odkud přicházíme? Co jsme? Kam jdeme?

Jak by tedy mohla fotografie za dalších 20 let vypadat? V době digitální revoluce se může představa o fotografii roku 2025 s odstupem pouhých několika roků zdát zcela anachronická. Podle jakého kritéria pak vybrat autory, jejichž práce nejsou poplatné době a jejich hodnota by mohla přetrvat? Kurátoři projektu k této výzvě přistupovali tak trochu vědeckým způsobem s cílem identifikovat talentované a perspektivní fotografy, kteří se nacházejí v čele nové generace. Výsledkem je pak nejširší průzkum svého druhu, který by mohl přispět k orientaci ve fotografii zítřka.

Kurátoři nepodmiňovali účast v soutěži žádnými pevně stanovenými pravidly. Jedinou podmínkou, kterou si kladli, byl nový přístup k fotografickému tématu. Nezáleželo pak na tom, jakou formu jednotlivé snímky mají, zda se autor zajímá o portrétní, krajinářskou, reportážní či dokumentární fotografii, zda jeho snímky zachycují realitu nebo jsou zcela fiktivní. Snaha o vědecký přístup k výběru jednotlivých fotografií je ale přeci v jednom ohledu omezená. Kandidáti byli vybráni pouze ze zástupců studentů a čerstvých absolventů renomovaných fotografických škol, zcela vynecháni tedy byli fotografové samoukové, odmítající z principu akademismus. Otázkou pak je, zda jsou dnešní školy schopné podpořit samostatně smýšlející studenty nebo žákům nutí postupy, které mají za následek ztrátu kreativity a opravdoví individualisté se jim raději vyhýbají.

V prvním kole soutěže roku 2005 bylo osloveno celkem 60 škol po celém světě s prosbou o předložení prací 10 nejlepších studentů či absolventů od roku 2002. Následně kurátoři Musée de l'Élysée vybrali z těchto přibližně 600 prezentací 50 autorů, které představili na mezinárodní putovní výstavě a jejichž díla zahrnuli do knihy publikované nakladatelstvím Thames & Hudson. Z katalogu se stal okamžitě bestseller a je používán jako referenční příručka pro mnohé studenty fotografie a sběratele. K dispozici je v anglické, francouzské, japonské a korejské verzi. V druhém kole soutěže roku 2010 se počet kandidátů zdvojnásobil. Fotografové byli vybíráni z celkem 120 fotografických škol z více než 700 portfolií. Do finálního výběru druhého kola soutěže se nakonec dostalo 80 umělců 30 národností.

Projekt *reGeneration* není pouze fotografickou soutěží, jak jsem se pokoušela nastínit už v úvodu své práce. Jedná se o unikátní pokus o nalezení směru, kterým by se mohla ubírat fotografie budoucnosti. Ten se kurátoři rozhodli odhalit pomocí identifikace společných prvků v tvorbě nové generace umělců. Nejedná se tedy pouze o snahu ukázat všechny současné fotografické trendy, ale o pokus zjistit, jaká témata provokují současné tvůrce a jsou příznačná pro dnešní dobu, na počátku nového tisíciletí. Zároveň se jedná o platformu, která pomáhá navazovat kontakty nejen mezi jednotlivými účastníky, ale také mezi fotografy a kurátory nebo editory světových časopisů. V rámci projektu se konalo také několik workshopů v Musée de l'Élysée v Lausanne nebo v Aperture Gallery v New Yorku, které sloužily k výměně zkušeností a zprostředkování názorů lidí dlouhodobě se pohybujících ve světě fotografie.

Mottem prvního kola soutěže se stal titul slavného Gauguinova obrazu: „Odkud přicházíme? Co jsme? Kam jdeme?“, který, v kontextu konce jedné éry a nového počátku, silně rezonuje. William A. Ewing, tehdejší ředitel Musée de l'Élysée a autor koncepce projektu, říká: „V roce 2001 jsme si byli velmi dobře vědomi, že lidstvo stojí na prahu nového století. Do něj jsme vstupovali s hlubokou nadějí stejně jako s většími či menšími obavami z toho, co nám nová doba přinese. Pokud se něco zdálo jisté, pak to byla, paradoxně, nejistota.“¹

Paralelu nachází William A. Ewing mezi Gauguinovými otázkami a v projektu čteně zastoupenými cykly na existencionální téma. Zatímco Gauguin si tyto otázky pokládal před více než sto lety v kontextu možnosti budoucího uznání fotografie za svěbytný umělecký prostředek, dnešní umělci, po vystřídání 5 generací fotografů, také nebilancují nad minulostí. Mnohdy pokládají již uznanou tradiční fotografii za mrtvou nebo přinejmenším vyčerpanou. Odmítají žánry, které se od doby Gauguina ustálily pod pojmem fotografie - jako je akt, portrét, krajina, nebo reportáž a útočí na zažitý stereotyp o tom, že na snímcích je zachycena vždy realita.

Co tedy mají mladí fotografové společného? Rozmanitost nové fotografie je dána do určité míry zvědavostí a vynalézavostí jejich protagonistů. Ti nefotografují ve stylu Henri Cartier-Bressona a jeho rozhodujících okamžiků, nesnímají portréty s důrazem na povahu portrétovaného. Černobílá tvorba je spíše výjimkou v obou kolech soutěže. Většina zastoupených umělců ztvárňují svá témata výhradně barevně. Otázkou je, zda je toto odmítnutí tradiční fotografické techniky dané touhou vymezit se oproti předešlé generaci či snad dokonce znevážněním klasických postupů nebo se jedná pouze o přirozený vývoj, kdy by bylo považováno vlastnictví černobílého televizoru za určitý druh obsese stejně jako fotografovat ve stupních šedi.

Termín „nová generace“ má mnoho z nás zažitý jako synonymum pro radikální změnu. Kurátoři projektu ho ale vnímají spíše podle jeho slovníkové definice. Regenerovat = posunout se vpřed ze známého pevného bodu, tedy odněkud, co musí nejprve existovat. I fotografie se nepřestává rozvíjet, mladí autoři stále experimentují. Výstavní instituce jsou pak vždy o krok pozadu a často se uchylují k jistotám, které jsou snadno přijímány veřejností. Muzea se tradičně

1 Citát Williama A. Ewinga, bývalého ředitele Musée de l'Élysée a autora koncepce projektu *reGeneration*.

Pohled do instalace výstavy *reGeneration*² – Tomorrow's Photographers Today a podepisování plakátu všemi zastoupenými umělci

snaží zachovat díla, v jejichž hodnotu věří, pro nadcházející generace. Proto věnují jen malou pozornost mladým tvůrcům a jejich program převážně tvoří retrospektivy již etablovaných autorů. William A. Ewing se ale domnívá, že v dnešní době minulost dohnala současnost a nebo jak praví jeho oblíbené přísloví, budoucnost je teď. Díky tomuto přístupu vznikla v roce 2005 unikátní výstava, jejíž úspěch předčil veškerá očekávání. Show vidělo více než 120 000 diváků, nepočítaje mnoho čtenářů doprovodné knihy. I proto se Musée de l'Elysée rozhodlo původně jednorázový projekt zopakovat, tentokrát u příležitosti 25. výročí založení instituce.

Velkým přínosem celé akce je především změna přístupu mnohých institucí k mladým tvůrcům. V době, kdy byla uvedena výstava *reGeneration* – 50 Photographers of Tomorrow, neměl takovýto projekt ve světě obdobu. V současnosti již existuje řada výstav, které se věnují současné fotografii a zájem veřejnosti o nové tvůrce stále roste.

Pohled do instalace výstavy *reGeneration*² – Tomorrow's Photographers Today

VÝBĚR FOTOGRAFŮ

Posuzování portfolií probíhalo na základě diskuse mezi všemi kurátory projektu. Během ní nebyla známa jména škol, aby studenti nemohli neprávem těžit z jejich prestiže. Zároveň nedošlo ke stanovení žádných kvót pro zastoupení jednotlivých zemí. Nezkoumaly se ani životopisy kandidátů, jejich dosavadní úspěch tedy neměl vliv na budoucí rozhodnutí.

Výběr účastníků byl založen pouze na emocionálním zaujetí prací a na intuici všech kurátorů projektu s celkem více než padesátiletou praxí v oboru. Dalším kritériem byla existence širší myšlenky, která je základem současné fotografie. I když názor kurátorů je subjektivní, není pochyb o tom, že je uvážený a informovaný vzhledem ke každodennímu hledání, porovnávání a hádání se o fotografii – běžné kurátorské praxi. Ostatně známky talentu či originalitu nelze posoudit ryze objektivním způsobem. Kurátoři byli jistě také ovlivněni kulturní tradicí Švýcarska, země v níž žijí, která následuje hlavní, „západní“ proudy fotografie, i když se snažili vnímat i jiné nezápadní přístupy. Cílem bylo odhalit talent s vědomím faktu, že kvalita fotografií se liší v závislosti na prostředí, v němž autor tvoří, stejně jako na úrovni tamního školského systému. S rozdílným stupněm profesionality škol souvisí i další omezení, kdy pro nedostatečnou kvalitu vzdělávacích fotografických institucí nemohly být některé státy vůbec zastoupeny. Nicméně cílem kurátorů nebylo vytvořit kompletní encyklopedický seznam současných fotografů, ale nabídnout obraz současné motivace a výrazové formy. William A. Ewing říká: „Pokud bychom přehlídli příští Cindy Sherman nebo Andrease Gurského, pokorně přijmeme naše nedostatky, ne však dříve než v roce 2025“².

Subjektivní výběr mladých fotografů vyvolal i kritické ohlasy. Vznikaly například reakce typu „Co vám dává právo říci, že tento fotograf ANO a tento NE?“ Často je bolestivé přijmout negativní rozhodnutí a nový tvůrce se musí smířit se skutečností, že se vždy najde někdo nad ním, kdo bude zastávat úlohu „kata“. Jedná-li se o volnou tvorbu, je tím člově-

2 Citát Williama A. Ewinga, ředitele Musée de l'Élysée a autora koncepce projektu *reGeneration*.

Ukázka části projektu Noaha Kalii Everyday, který prostřednictvím YouTube vidělo už více jak 15 milionů diváků

kem kurátor, reportéři mají nad sebou editory, kteří mnohdy necitlivě vybírají snímky pro publikaci, módním a reklamním fotografům často nezbývá než se smířit se zásahy efektní grafické úpravy do svých snímků. Na druhou stranu, ti samí odborníci mohou tvůrci pomoci rozumným výběrem či radou. Úspěch prvního kola projektu napovídá, že právě tuto druhou roli plní projekt *reGeneration*.

Jaká bude procentuální úspěšnost celé akce a zda se podaří zachytit největší fotografie nastupující generace není možné zatím odhadnout. S odstupem 5 let od prvního kola můžeme však zaznamenat, že se někteří fotografové prosazují víc než ostatní. Rafaël Dallaporta, Pieter Hugo a Angela Strassheim průběžně vystavují a publikují.

Někteří z fotografů *reGeneration* se mohou rozhodnout pro změnu svého povolání. Přesedlají na jiné druhy umění a nebo svou kariéru umělce opustí úplně, když zjistí, že je příliš obtížné vydělávat si fotografií na živobytí. Konkurence v oboru je obrovská a stejně jako v dětské hře Škatulata škatulata hýbejte se, není dost židlí pro všechny.

KURÁTOŘI PROJEKTU

William Ewing je světově proslulý kurátor, jeden z autorů koncepce New York Photo Festival 09. Jeho výstavy byly prezentovány těmi nejvýznamnějšími institucemi včetně Muzea moderního umění a Mezinárodního centra fotografie v New Yorku. Dále byly jeho expozice k vidění v Centre Pompidou v Paříži nebo v dalších muzeích v Madridu či Londýně. Kromě přípravy výstav se věnuje i vydávání publikací, mezi ty nejznámější patří například *The Body, The Face: The New Photographic Portrait, The Century of the Body, Love & Desire*, monografie: *Edward Steichen: Lives in Photography, the Condé Nast Years* a *Ray K. Metzker: Light Lines*.

William Ewing, bývalý ředitel Musée de l'Élysée a autor koncepce projektu *reGeneration*

Nathalie Herschdofer, kurátorka Musée de l'Elysée a historička umění

Byl hlavním kurátorem Mezinárodního centra fotografie v New Yorku mezi léty 1977 a 1984 a ředitelem Musée de l'Elysée v Lausanne od roku 1996 do jara 2010. Po mnoho let vyučuje historii fotografie na univerzitě v Ženevě. Dnes je předsedou správní rady londýnského Ivory-pressu a mezinárodním editorem nakladatelství Thames & Hudson.

Nathalie Herschdofer je kurátorka a historička umění specializující se na dějiny fotografie. Je ředitelkou švýcarského fotografického festivalu Alt. +1000 a kurátorkou Nadace pro fotografické výstavy FEP se sídlem v Minneapolis, Paříži a Lausanne. 12 let pracovala jako kurátorka v Musée de l'Elysée v Lausanne, kde se podílela na přípravě mnoha mezinárodních prezentací a doprovodných publikací. Pracovala na velkých retrospektivách věnovaných autorům jako Edward Steichen, Leonard Freed a Ray K. Metzker, ale i pravidelně spolupracuje se současnými fotografy v různých fázích jejich kariéry. Mezi její projekty patří i retrospektivní výstava francouzské fotografky Valérie Belin, která se nachází uprostřed své profesní dráhy. Je kurátorkou obou kol soutěže *reGeneration* a autorkou knihy *Afterwards: Contemporary Photography Confronting the Past*, vydané nakladatelstvím Thames & Hudson. V současnosti pracuje na fotografickém slovníku pro stejné nakladatelství a na přípravě výstavy *Coming into Fashion*, která se věnuje 10 dekadám módní fotografie.

Jean-Christophe Blaser je historikem umění a bývalým kurátorem Musée de l'Elysée v Lausanne, kde připravil celou řadu výstav. Autorsky se podílel na prvním kole projektu *reGeneration*. Je textovým přispěvatelem mnoha uměleckých magazínů a autorem textů mnoha katalogů. Stále se věnuje kurátorské praxi v různých uměleckých institucích.

Fotografie Julia at 4 a Julia od Nelli Palomäki

SOUČASNÉ TENDENCE

Projekt *reGeneration* ukazuje jakými směry se vydávají dnešní tvůrci. Jejich zájmy zůstávají obdobné v rámci obou kol soutěže. Jsou fascinováni městským prostorem, nasyceným prostředím, ve kterém lidstvo přehlíží přírodu. Využívají média fotografie ke sledování intimních prožitků jedinců či ke zkoumání identity, která je oslabena rychlostí dnešní doby a absencí komunikace mezi lidmi navzájem. Někteří se zabývají vlivem času na prostor, ve kterém se pohybují, Jen Davis se snaží lépe pochopit vlastní niterné pocity po zkušenosti vykořenění sebe sama z určitého prostředí. Potřeba znovunalezení jistoty, ukotvení, vědomí minulosti plynoucí ze vzpomínek na náš dosavadní život a události, které ho zásadně ovlivnily, je citelná v mnoha moderních fotografických cyklech.

Autoři stejně snadno přecházejí mezi analogovou a digitální technologií jako mezi dokumentem a fikcí. Dnešní fotografové jsou flexibilní, cestují místy, tématy i žánry. Někteří umělci používají počítač pro manipulaci svých snímků, jiní své záběry budují a pečlivě aranžují před samotným snímáním. Další se odlišují používáním klasické černobílé fotografie, jako například Nelli Palomäki, ale většinou následují technologický vývoj v oboru.

Obrazy nás doslova obklopují a tak vzniká velké množství děl, které s původní definicí fotografie, jako záznamu reality, má pramálo společného. Thibault Brunet prezentuje snímky, které nejsou fotografie – jsou převzaty z videoher – přesto se jejich jazyk přímo dotýká fotografického média. Naopak jiní autoři vytvářejí záběry klasicky, ale jejich konečná podoba nemá skoro nic společného s fotografickým obrazem. Další se nebojí přímého prolínání fotografie s multimédií, nepostradatelnou součástí jejich děl se tak stává text nebo zvuk, který je například doplněním díla Ivara Kvaala. Velké množství autorů netvoří pouze fotografické cykly, ale věnuje se souběžně i dalším uměleckým směrům jako videoartu.

Jennifer Osborne, Andrea Star Reese nebo Robert Watermeyer řeší otázky prostředí, ve kterém žijeme. Z jejich pohledu je město spojeno s uprchlíky, delikventy a přistěhovalci. Christine

Fotografie I remember-03 a I remember-05 od Liu Xiaofang

Callahan nebo Liu Xiaofang evokují vzpomínky na své dětství. Joshua Bilton, Tereza Vlčková a Barbora a Radim Žůrkovi se zabývají ve svých portrétních cyklech tématem identity. Nick Graham, Margo Ovčarenko a Camila Rodrigo Graña zkoumají své vlastní pocity prostřednictvím blízkých přátel, kteří se pohybují před jejich objektivem. Dru Donovan, Sylwia Kowalczyk a Nelli Palomäki hledají nové strategie v portrétování. Anne Golaz, Shane Lavalette dokumentují podobu světa, který je zároveň současností i minulostí. Nicolas Delaroche, Agata Madejska nebo Frederick Vidal tvoří snímky běžných předmětů, které transformují v umělecká díla. Matthieu Gafsou, Daniel Kaufmann, Chang Kyun Kim a Ya'ara Oren řeší témata globalizace, nadprodukce objektů i informací a uniformity. Další tvůrci upozorňují na osamělost, která plyne ze stále rychlejšího životního tempa, jako například Kalle Katalia nebo Ani Kington.

Někým mohou být současné tendence vnímány jako konec fotografie, já mám ale pocit, že se jedná o její nový rozkvět směřující čím dál více hlouběji do říše fantazie. Původní fotografické žánry jsou již minulostí. Většina dnešních snímků osciluje na pomezí hned několika z nich. Umělci čerpají inspiraci mnohdy i z jiných tvůrčích oborů, jako je malba, film nebo aplikují architektonické postupy na stavbu svých snímků.

V následujících kapitolách se pokusím popsat hlavní současné tvůrčí tendence a uvést příklady děl, které do nich svou podstatou zapadají. Nebudu uvádět všechny autory, kteří byli do obou kol *reGeneration* zařazeni, ale vyberu snímky, které já sama považuji za inovativní a zajímavé. Dále bych se ráda věnovala blíže autorům, kteří zaznamenali větší úspěch, během pouhých 5 let, kdy byli představeni v rámci prvního kola *reGeneration*.

Fotografie Raphaela Hefti z cyklu Beauticians

NEPORTRÉTY

Jak jsem již zmínila, portrétní fotografie ve své klasické podobě není téma, které by provokovalo současnou generaci fotografů. Mladí autoři už netvoří snímky ve stylu Richarda Avedona nebo Arnolda Newmana, kteří vždy dbali na zachycení povahy portrétovaného. Jsou-li na snímcích lidé, bývají často nositeli myšlenky fotografa, individualita jednotlivce není důležitá.

Švýcar **Raphael Hefti** našel modely pro své fotografování v obchodních domech. V jeho sérii *Beauticians* hrají hlavní roli prodavačky kosmetiky luxusních značek jako Chanel, Clarins nebo Lancôme. Jejich individualita se však ztrácí za tváří pokrytou vrstvou make-upu. Kosmetické výrobky, které prodávají pak tvoří neurčité pozadí fotografií a snaží se nás přesvědčit, že s jejich pomocí lze pozdržet neúprosný tok času. Modelky na Raphaelových fotografiích jsou příkladem této víry soudě dle míry jejich nalíčení. Jejich obličej je pod líčidly skryt tak důkladně, že z prodavaček činí vojáky konzumu.

Holandská fotografka **Aimée Hoving**, jejíž dílo je zastoupeno v prvním kole *reGeneration*, vytvořila společenské portréty, které byly v minulosti oblíbeným malířským tématem. Ve své sérii *Débutantes Ball* nechává portrétované ženy, aby se sami rozhodly, na jakém místě chtějí být zachyceny, zda budou sedět či stát. Přestože mají modelky pocit, že plně kontrolují konečnou podobu obrazu, Aimée se podařilo prostřednictvím snímků odhalit neočekávané detaily jejich vzájemných vztahů. V její další sérii nazvané *Deontologically Correct* dokumentárním způsobem portrétuje nejlepší ženevské právnické kanceláře. Ty zachycuje rozdílně oproti tomu jak se prezentují v médiích. Vstupuje do jejich intimního prostoru, kam má veřejnost obvykle vstup zakázán.

Pieter Hugo je především současný jihoafrický dokumentarista, který pro pořízení svých snímků cestuje po celém světě. V projektu *reGeneration* je zastoupen obrazy albínů, které fotografoval v zemích Afriky, Evropy a Jižní Ameriky. Kromě toho, že snímal lidi trpící touto poruchou klasickým dokumentárním způsobem, vytvořil i jejich studiové portréty, kde dochází

Snímky s názvy Londiwe Wendy Mkhiza, Vukiswa Tyami a Sam, Klein Karoo od Pietera Huga

k přímé konfrontaci diváka s člověkem postiženým albinismem. Tento pohled vyvolává otázky týkající se humanismu, který v ideálním případě nečiní rozdíly mezi lidmi pouze na základě fyzických odlišností. Realita je ale rozdílná. Vzhled albíny v mnoha zemích od narození předurčuje k společenskému vyloučení. Někde jsou dokonce pronásledováni a mučeni v obavě, že jsou nositeli temných sil. Naopak v jiných kulturách jsou albíni považováni za výjimečné a jejich vzhled bývá pokládán za znamení magičnosti. Pieter Hugo se stal jedním z nejúspěšnějších fotografů prvního kola *reGeneration*. Za pouhých 5 let se proslavil natolik, že jeho díla jsou dnes k vidění na mnohých samostatných výstavách v muzeích po celém světě. To je na samouka, který začal fotografovat ve svých 10 letech, skvělý výsledek. Sám sebe Hugo označuje za politického fotografa s malým *p* a říká: „Síla fotografie je ze své podstaty voyeurská, ale chci aby touha se podívat byla konfrontována.“

Eva Lauterlein, narozená v Lausanne, si zvolila portrét nikoliv jako cíl, ale jako prostředek k bádání. Standartně je tvář pokládána za znamení identity, ale v případě snímků Evy

Fotografie Evy Lauterlein z cyklu *Chimères*

Fotografie Aimée Hoving ze série Deontologically Correct a Lucy Levene z cyklu Marrying-In (Please God By You)

Lauterlein si nelze představit žádnou konkrétní osobu za obrazem obličeje. Její modely nejsou plně lidmi. Podoby jejich tváří vytváří pomocí spojení až 30 fotografií snímaných z různých úhlů pomocí počítačového softwaru. Během tohoto procesu dochází ke ztrátě identity jednotlivých portrétovaných a divák nemůže získat žádnou představu o osobnosti člověka, který stál původně před objektivem.

Britské umělkyni **Lucy Levene** slouží fotografie jako prostředek k zachycení své generace. Tak, jako většina současných tvůrců, ani ona nemá úzce vymezený styl fotografování. Ve své práci *Come & Be My Baby* z roku 2001 pozorovala chování mladých lidí v nočních klubech prostřednictvím reportážních záběrů. Ačkoliv aktéři netušili, že jsou fotografováni, na snímcích zaujmají individuální pózy, které souvisejí s prostředím klubů, v němž si jsou vědomi, že jsou okolím pozorováni. Ve svém dalším cyklu upozorňuje Lucy na otázky související se židovskou kulturou, podle jejíchž principů byla sama vychována. Jedno z hlavních pravidel Judaismu nařizuje, aby si Židé brali pouze Židovky a naopak. Tento zvyk se autorce, v dnešní multikulturní společnosti, jeví jako přežitek. Lucy zkoumá tento aspekt prostřednictvím autotypů s muži, od nichž si drží fyzický odstup příznačný pro nedostatek jakéhokoliv kontaktu.

Američan **Ted Partin** z Yale Univerzity ve Spojených státech zkoumá médium portrétní fotografie. V měřítku jeho objektivu se nachází lidé, zachyceni v každodenních situacích: na ulici, doma, v jejich autech nebo na venkově v přirozených pózách. Některé scény působí intimně i přes patrný odstup fotografa. Portrétovaní jsou na jeho snímcích uvolnění, nestydí se. V projektu *reGeneration* je Partin zastoupen portréty tzv. „MTV generace“, u kterých se zdá, že jsme obdobné záběry viděli už mnohokrát. Mladí lidé toho na jeho snímcích moc nedělají. Někdy jen zpřímá pohlíží do objektivu jakoby na něco čekali. Není na nich nic zvláštního a snad ani nemají nic společného. Obrazy Teda Partina se zdají být tvořeny bez námahy, jako zápisníkové poznámky, přestože fotograf cestuje po světě s nemotornou kamerou 8x10 cm. Fotografování je v jeho případě zdlouhavý proces, kdy jednotliví aktéři musí hrát

Fotografie od Teda Partina

s Tedem Partinem hru podle jeho pravidel. V hlavní roli se často nachází lidské tělo. Téměř na každém snímku zachycuje Ted Partin své modely nahé či polonahé. Otevřeně poukazuje na lidské odlišnosti, jakými jsou jizvy či tetování. Povrch se stává podstatou jak Partinových modelů tak jeho fotografií.

Caroline Shepard je americká fotografka pracující s těmi nejmodernějšími technologiemi. Portréty vytváří malířským způsobem, s tím rozdílem, že jejím plátnem je obrazovka počítače. Jinak je metoda jejího tvůrčího procesu malbě velmi podobná. Své obrazy skládá vrstvu po vrstvě z mnoha snímků a zhmotňuje tak své představy. Dalo by se říci, že vytváří současné koláže pocitů, které navozuje počítačovým sestavením předem vymyšlených situací. Zásahy, které na svých fotografiích činí jsou tak velké, že mění atmosféru, v jaké se její modely nachází. Transformuje světlo, mění stíny i perspektivu. Své snímky staví obdobně jako filmové záběry, což má společné s Gregory Crewdsonem, u kterého studovala. Věnuje se také komerční fotografii, portrétovala mnoho osobností showbiznisu a své snímky publikovala v předních magazínech.

Portréty od Caroline Shepard

Snímky z cyklu Baquedano od Pabla Zuleta Zahra

Pablo Zuleta Zahr vyvinul vlastní způsob portrétování roku 2001. Svoji kamerou nechal automaticky snímat každého, kdo se objevil před jejím objektivem. Jako pozadí pro své modely si zvolil neutrální městské prostředí a během jednoho dne vytvořil nespočet individuálních portrétů. Fotografovat vždy začíná v 10 dopoledne a vybrané místo pak sleduje během celého dne. Tímto jeho práce ale teprve začíná. Za použití svého fotografického archivu, který čítá tisíce snímků, pak vybírá osoby, které mají společné identifikační znaky jako například pohlaví a druh oblečení, jeho barevnost či vzor. Ty potom montuje k sobě dohromady do jednoho obrazu, ačkoliv se ve skutečnosti nikdy nepotkaly. Tímto způsobem zkoumá Chilský fotograf Pablo Zuleta Zahr téma globalizace a jeho dopadu na společnost.

Angličan **Joshua Bilton** své snímky pořídil ve věznicích po celé Británii. Tím, že jednotlivé vězně izoloval v jejich prostředí, se mu paradoxně podařilo zachytit jejich individuální osobnost. Pózy portrétovaných jsou vždy trochu odlišné, stejně jako jejich výrazy. Osoby se, navzdory své anonymitě, vyjadřují prostřednictvím svého těla a získávají tak zpět svou iden-

Fotografie Joshua Biltona z cyklu Ectopia

Fotografie Jen Davis z cyklu Self-Portraits

titu, kterou obvykle ztrácí nástupem k výkonu trestu. Většinou jsou oblečeni do vězeňských pracovních uniforem, které odlišnosti naopak stírají. Biltonovy opakované návštěvy věznic donutily autora k vytvoření si určitých rituálů k zachycení vlastní vize o světě, který je zastaven v okamžiku nerozhodnosti.

Jen Davis je brooklynská fotografka, která v posledních 9 letech vytvářela sérii autoportrétů zabývajících se tématy krásy, identity a fyzického vzhledu. Také zkoumala muže a jejich roli ve vztahu z psychologického i fyzického hlediska. Její autoportréty svou unikátní otevřeností, ukazují autorčino soukromí a zvou diváka do jejího intimního světa. Na snímcích jí vidíme během celého dne, sedící a rozčesávající si vlasy na posteli nebo ležící v její ložnici s imaginárním partnerem, ze kterého je na snímku vidět pouze ruka objímající její tělo. Většina fotografií Jen Davis působí smutným dojmem. Fotografka diváka konfrontuje se svým fyzickým vzhledem, podoba jejího obtloustlého těla je úděl, který není lehké nést a tak nelze zůstat chladný k této mladé ženě ukazující svojí zranitelnost.

Portréty Nicka Grahama ze série Immediate Future

Portréty Ágnes Évy Molnár ze série Selftimer

Britský fotograf **Nick Graham** odhaluje ve své sérii *Immediate Future* sny modelů o jejich budoucnosti. Žádá je, aby vyprávěli o svých touhách a ambicích. Pro tento průzkum si zvolil své vrstevníky, kteří dosáhli nedávno svých dvacátých narozenin. Portrétuje je záměrně z detailu, tak aby vynikla jejich zranitelnost. Oči modelů se divákovi záměrně vyhýbají, což pozorovatele přivádí do neklidu. Zdá se, že mladí lidé dnes nelpějí na tradičních společenských ukotveních, jako je stabilní práce, budoucí jistota, rodina, na kterou spoléhají. Je osamělý život to po čem opravdu touží?

Maďarka **Ágnes Éva Molnár** zkoumá téma vlastní identity prostřednictvím autoportrétu. Ten zpracovala již v několika cyklech s různou mírou stylizace. V projektu *reGeneration* je zastoupena sérií skupinových portrétů s názvem *Selftimer*, kde vystupuje zároveň jako fotografka a zároveň jako modelka před objektivem. Svou účastí se snaží nalézt místo v náhodné skupině žen před kamerou, které, stejně jako ona, nejsou profesionálními modelkami, je tedy pravděpodobné, že se budou chovat před objektivem přirozeně. Všechny scény se odehrávají v režii autorky, která drží spoušť fotoaparátu v ruce. Velikost role, kterou Molnár v obraze zaujímá, je proměnlivá. Proměňuje svou pozici v prostoru stejně jako její důležitost v dané situaci. Stává se tak zároveň pozorovatelem i subjektem, který je pozorován.

Dru Donovan, narozená v Minnesotě, používá k fotografování klasický aparát formátu 5x4, přesto se snaží o osvěžení přístupu k portrétu jako fotografickému žánru. Nechává své modely, aby se vyjádřili prostřednictvím hry těla, takže svým způsobem propojuje performanci a portrétní fotografii. Pozice jejich modelů jsou někdy překvapující, vyjadřující emocionální stav. Divák může jen stěží odhadnout, do jaké míry Donovan fotografie aranžuje nebo snímá reportážním způsobem. Situace se odehrávají na předměstí zapomnění a řeší otázky obrazu těla a nešikovnosti dospívání. Snímání jedinci se zdají být v nepohodlí uvnitř sebe sama, cítíme jejich rozpaky z pohybu před objektivem. Autorčin talent se dívat má společné prvky s Diane Arbus, kdy se jí daří zachytit podivnost jejich modelů ve všedních situacích.

Fotografie Anny Orłowské z cyklu *The Day Before*

Studentka Státní vysoké školy filmu, televize a divadla v Lodži a ITF SU v Opavě **Anna Orłowská** je zastoupena v projektu *reGeneration* svou sérií aranžovaných portrétů s názvem *The Day Before*. Tou nás uvádí do světa mladé těhotné ženy, který zachycuje s napětím filmových scén. Jedná se o zlomový okamžik v životě modelky, kdy dochází k velké změně. Anna Orłowská se snaží vyjádřit její pocity těsně před tím, než se její život obrátí naruby. Cítí strach? Po čem touží? Děj se odehrává v krátkodobém časovém úseku, kdy je portrétovaná zastavená v okamžiku běžného denního stereotypu. Napětí nočních snímků ale vyvolává v divákovi obavy o její bezpečnost. Autorka však nenaznačuje, jak příběh dopadne, zda skončí happyendem nebo tragicky.

Margo Ovčarenko je fotografka moskevského původu, která začala fotografovat portréty intuitivně již v mladém věku. Touží jimi odhalit křehkost a nestabilitu portrétovaných – jejich vrstevníků – ocitajících se na prahu dospělosti. Svou inspiraci fotografka čerpá z obrazové tvorby do 19. století a klade si za cíl zúžit vzdálenost mezi portrétovaným a divákem. Namísto hledání estetické krásy využívá fotografii jako nástroj k narušení perspektivy v čase a prostoru. Diváka uvádí do prostředí, ve kterém se sama pohybuje – do světa mladých lidí, jejích blízkých přátel – a vytváří v jeho podvědomí pocit napětí z hrozícího nebezpečí, bez známek brutality. Své snímky exponuje za denního osvětlení a portrétovaným nechává volnost pohybu. Její portréty jsou upřímné, nikdy není tak blízko, aby byla její přítomnost fotografovaným nepříjemná, přesto se jí daří plně zachytit všechny emoce a dát pozorovateli pocit sdílení určité intimity.

Nelli Palomäki z Finska fotografuje klasickým způsobem na černobílý materiál. Zkoumá vliv vztahu, který je podstatou portréту. Kdo v tomto žánru vytváří pravidla? Je to model, který ukazuje pouze svou masku a nebo dokáže fotograf na základě vztahu získat výhodu nad portrétovaným? Nelli Palomäki má pocit, že jí stále něco uniká, něco nepolapitelného. Tyto pochyby přenáší na diváky prostřednictvím svých snímků. Jednotlivé portréty vidí jako kousky puzzlí reprezentující její vzpomínky. Některé přetrvávají, jiné se ztratí.

Snímky Margo Ovčarenko ze sérií Hermitage a Boys

Australanka **Nicole Robson** vytváří uměle portréty z domácího prostředí. Snaží se vzbudit pocit nostalgie pomocí obrazu moderní rodiny, při bližším pohledu je ale zřejmé, že na obraze něco nehraje. Ve skutečnosti jde o pečlivě komponované scény vystavené z nábytku pořízeného ve vetešnictví. I osoby jsou oblečeny, nalíčeny a režírovány tak, aby připomínaly běžný rodinný život, s tím rozdílem, že spolu navzájem nekomunikují. Zdají se být znudění nebo zahlcení svými vnitřními problémy.

Su Sheng pomocí portrétů zachycuje čínský fenomén, který je nechvalně znám po celém světě – regulaci počtu dětí. Od narození fotografky roku 1979, mohou mít rodiče pouze jednoho potomka ačkoliv sami vyrůstali po boku mnoha bratrů a sester. Následkem tohoto zákona dochází k uvěznění malých „císařů“ a „princezen“ z bohatých rodin v prázdném bytě, zatímco rodiče pracují. Děti se stávají pány domu, ale ve skutečnosti trpí nudou a osamělostí. Z jejich situace jim nepomůže ani množství hraček, kterými jsou doslova obklopeny.

Fotografie Su Seng z cyklu Chinese Childhood

Fotografie Shimin Song ze sérií *Between Reality and Fantasy* a *Beautiful Regret*

Číňanka **Shimin Song** byla ovlivněna podobně jako předchozí autorka zákonnou regulací počtu dětí v rodné zemi, což se projevuje v její tvorbě. V sérii *Between Reality and Fantasy* se snaží zhmotnit své vzpomínky na dětství. Z nich přetrvává jen pocit smutku a žalu, hranice mezi realitou a snem se dávno rozmlžila. Snící děti jsou ponechány v prázdných pokojích, opustěny, pouze se svými vlastními starostmi. Ve svém dalším cyklu zpracovává autorka téma konzumerismu a kultu krásy, který na nás útočí nejen z časopisů. Sny dívek o nereálné dokonalosti mají za následek snižování jejich sebevědomí. Song na tento fakt upozorňuje dokonalými portréty mladých žen ve stylu módních fotografií: s dokonalým make-upem, platinovou parukou a pečlivou retuší nedokonalostí jejich pleti, nicméně něco na obraze nám napovídá, že se jedná o pouhou iluzi. Ideály krásy jsou pošpiněné, buď přítomností kapiček krve, švába nebo rozbitým sklem.

Tereza Vlčková je v projektu *reGeneration* zastupena svými dvěma cykly. Sérii dvojčat snad není třeba ani popisovat. Autorka vytvořila portréty dětí a nechává na fantazii diváka, aby si domyslel, zda se jedná o dvojčata skutečná či fiktivní. Téma shodnosti lidské identity, je fascinující a bylo už mnohokrát fotografováno. Skvělý portrét identických dvojčat vytvořila například Diane Arbus. Vlčková ale svůj přístup k tématu osvěžuje mystifikací, kdy nechává diváka na pochybách, čeho je vlastně svědkem. V portrétním cyklu *a Perfect Day, Elise...* Vlčková vytvořila snímky křehkých levitujících dívek v prostředí Beskyd. Ty se zdají být očarovány, nepodléhají zákonům gravitace. Prostřednictvím fotografií autorky se tak ocitáme v pohádkovém světě, k jehož bráně lze nalézt klíč pouze v naší fantazii.

Liu Xiaofang pohlíží na poměry v dynamické Číně z jiné perspektivy. Prostřednictvím lyricky inscenovaných fotografií, na kterých se pohybuje holčička v bílých šatech s červeným šátkem, navozuje pocit časové neurčitosti zaznamenaných událostí. Ty se odehrávají někde mezi přítomností a minulostí nebo mezi snem a realitou. V každém z nás pak vyvolávají neurčité dětské vzpomínky, které se pod tíhou času jeví obdobně rozostřeně. Prostředí, kde se příběh odehrává se ztrácí v mlze, krajina v pozadí portrétu evokuje lidem vzdálené místo, kde se ještě mohou dít zázraky. Každý snímek nám nabízí jinou scénu – zjevení na obloze,

Fotografie Terezy Vlčkové ze sérií a Perfect Day, Elise... a Two

start raketoplánu, popření zákona gravitace levitací portrétované dívky, jejíž postava je pozorovateli vzdálená, jakobychom měli pochybovat o její existenci. Liu při své tvorbě dodržuje přesný formát a barevnost, evokující tradiční čínskou malbu, vznikají tak snímky na samé hranici fotografie.

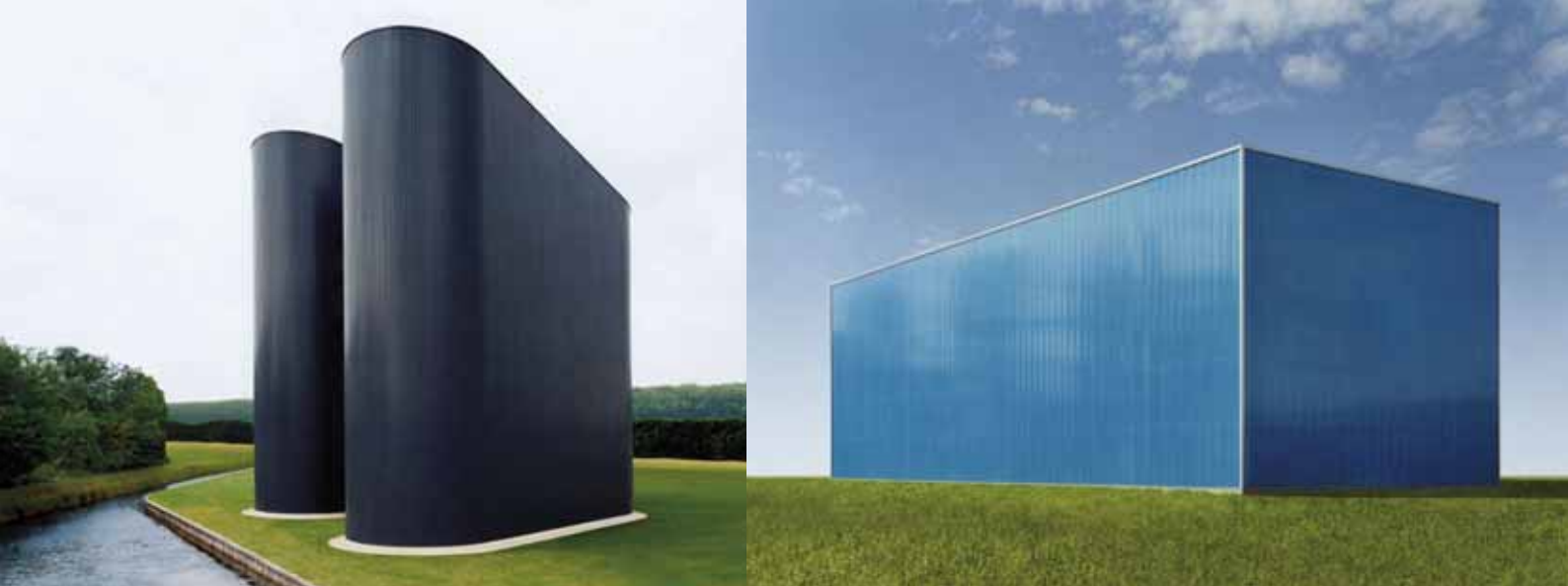
Barbora Žůrková & Radim Žůrek se zajímají hlavně o téma klonování a geneticky modifikovaných vztahů. Ty zkoumají i ve svém souboru *The Replacement*, ve kterém vytvořili imaginární klony celebrit na prahu dospívání. V prázdných krajinách s nízkým horizontem a zamračenou oblohou autoři zobrazili dívky a chlapce, kteří svými tvářemi (upravenými v počítači) připomínají dětské podoby slavných a bohatých osobností. Z jejich pohledů přímo vyzařuje nejistota, zmatek a melancholie, ocitají se v opustěné pusté krajině. Žůrkovi tak zdůrazňují napětí ve vztahu mezi originálem a jeho klonem. Jejich vzájemný boj o vlastní identitu a jedinečnost.

Fotografie Barbory Žůrkové & Radima Žůrka ze souboru *The Replacement*

Fotografie Maurena Brodbecka z cyklů Cedar a Untitled Urbanscape

Fotografie Josefa Schulze ze série Formen

ENVIRONMENT ?

Záhy po vynálezu fotografie zkoušeli její průkopníci zachytit co nejdříve prostředí, které je obklopovalo. Zpočátku byly tyto pokusy omezeny technikou a potřebou dlouhých expozičních časů, které neumožňovaly fotografii využít v celé její šíři. I z tohoto důvodu se fotografové původně pokoušeli zachytit nepohyblivé objekty jako například Nicéphore Niépce, který již v roce 1826 vytvořil první snímek architektury vůbec s názvem Pohled z okna v Le Gras. V dalších letech vznikaly snímky spadající do konkrétních fotografických žánrů, jako je architektura, krajina či interiér. I když v rámci těchto stylů vznikaly skvělé umělecké subjektivní snímky, většinou nedocházelo k prolínání jednotlivých tvůrčích přístupů tak, jak je to zvykem v současnosti. Pro většinu dnešních fotografů je dokumentace prostředí pouhým prostředkem, jak zkoumat mnohem hlubší otázky související s konzumem, proměnou společnosti či oblastí urbanismu. Krajinářská fotografie a fotografie architektury – dříve jasně oddělitelné žánry – dnes prostupují jeden do druhého. Stavby jsou transformovány, umělci vytváří fiktivní krajiny či umělé budovy, jednotlivé prvky zasazují mimo jejich přirozené prostředí či mění perspektivu. To vše vždy činí s předem určeným konceptem, který má přimět diváka k přemýšlení o otázkách týkajících se současné společnosti.

Mauren Brodbeck vytváří snímky budov, které nezabírají místo ve vnímání kolemjdoucích, jsou nenápadné tak, že se jejich existence zdá téměř pochybná. Materiálně neexistují, jsou jen v umělcově paměti, rekonstruovány z řady představ. Zvykli jsme si, že naše vnímání je perforované, roztržité a neúplné s ohledem na každodenní dojmy. Zájem Švýcara Maureena Brodbecka je sledování individuální a osobní historie, která se zdá být zdánlivě banální a anonymní. Co když je ale její část vyrvaná ze svého původního místa a následně zpět vložena neúplně? Maureen Brodbeck si uvědomuje toto tajemství paměti a proměňuje ho do vizuální formy se změněnou rovnováhou mezi prostorem a časem.

Německý fotograf a architekt **Josef Schulz** vytváří obrazy, na kterých budovy nejsou dále obtěžovány lidskými potřebami. Fotografuje a manipuluje architekturou tak, že se zdá být otočená k divákovi zády, nemá okna ani dveře. Znamená to snad, že lidé mají být drženi venku a nebo jsou

Fotografie Raphaëla Dallaporty ze série Domestic Slavery

uvěznění uvnitř? „Nezachycuji nic, co by nám mělo cokoliv povědět o světě, je to jen druh náčrtku, který transformuje třídídimenzionální svět do 2D reality.“³ Říká Schulz, který započal svou kariéru studiem na Akademii umění v Düsseldorfu pod vedením Thomase Ruffa. Postup, kterým autor své snímky vytváří, je komplikovaný a zabere velké množství času. Potom, co nafotografuje určité stavby, za kterými jezdí po celé Evropě i Americe, tráví nespočet hodin u počítače při jejich postprodukci. Je potřeba odstranit všechny identifikační znaky, nápisy, okna, a okolní budovy. Ponecháno je pouze přirozené přírodní prostředí, kde jsou jeho stavby zasazeny. Výsledek pak působí skoro mystickým dojmem, jako v případě modrého zářivého boxu, který je usazen na čerstvém zeleném trávníku.

Francouz **Raphaël Dallaporta** je v prvním kole *reGeneration* zastoupen dvěma projekty. Jeho dílo však není možné zařadit do žádného konkrétního fotografického žánru. Pracuje koncepčním způsobem, kdy myšlenka často s obrazem souvisí pouze nepřímou. Ve svém cyklu *Organs*, který se mírně liší od jeho další tvorby, vytvořil velkoformátové barevné snímky varhan v průčelí velkých pařížských kostelů. Jejich monstrózní zvuk i velikost působí na emoce posluchačů, v mnohých vyvolává strach a napětí. Toho je potom zneužíváno kazateli k získání vlivu a šíření demagogie. Ve svém dalším projektu, který sice nebyl zastoupen v soutěži *reGeneration*, ale souvisí se žánrem architektury, Dallaporta fotografuje budovy za účelem vyvolání lidské účasti. Jeho snímky ve spojení s texty Ondine Millot upozorňují na téma moderního otroctví – obchodování s lidmi. Obvyčně vypadající budovy se v kombinaci s texty stávají portréty skryté krutosti. Divák je konfrontován s myšlenkou, že se za fasádou domů odehrává nesnesitelná realita. Dallaporta ale nechce šokovat, pouze se stává svědkem banální každodenní nelidskosti. Nejznámějším cyklem Dallaporty, také vybraným kurátory *reGeneration* je série s názvem *Antipersonnel*. K té se vrátím později.

Julie Edel Hardenberg se narodila v jednom z nejmenších hlavních měst světa v Nuuku v Grónsku. To má pouze 14 000 občanů, více než čtvrtinu z celkového počtu obyvatel státu, který leží na ploše větší než Evropa. Prostřednictvím svých snímků zkoumá autorka rodnou zemi, vydává

3 Citát fotografa Josefa Schulze

Fotografie Julie Edel Hardenberg

se na místa, kam je obtížné se dostat, kde žijí komunity závislé na lovu a rybolovu. Julie Edel Hardenberg tak objevuje každodenní život lidí, kteří si vytvořili domov v nehostinné zemi a žijí v souladu s přírodou.

Pétur Thomsen pochází z Islandu, kde také vytvořil svůj cyklus s názvem *Imported Landscape*. Své krajiny zachycuje nekonvenčním způsobem a upozorňuje na ničení přírodního bohatství výstavbou kontroverzních megastaveb, jako jsou velké přehrady, elektrárny či těžišťe nerostných surovin. Autor fotografuje z odlehleho místa a zbavuje obrazy lidské přítomnosti. Jeho fotografie vypovídají o celosvětovém problému zapříčiněném technologickým rozvojem průmyslu, jehož efektivita je rozhodujícím faktorem.

Keren Assaf se pokouší prostřednictvím svých snímků porozumět izraelské společnosti. Porovnává tzv. izraelský sen s tím americkým. Jaký vliv může mít americká kultura na střední východ jako celek a konkrétně na Israel? To se Assaf pokouší zjistit inscenováním záběrů připomínajících foto-

Fotografie Pétura Thomsena z cyklu *Imported Landscape*

Fotografie Keren Assaf

grafie z rodinného alba, které zobrazují šťastnou rodinu při zahradních radovánkách či při slunění se v kýčovitém parku. Současně si ale autorka uvědomuje, že se rozdíl mezi životem na předměstí Ameriky a Israele začíná vytrácet a že životní trend v souladu s americkým snem je v Israeli často používaný jako určitá forma odvrácení se od tradice. Její snímky tak nejsou pouhou fantazií, ale obrazem blízké budoucnosti této exotické země.

Ryo Ohwanda vytváří fiktivní krajiny za použití složitých digitálních transformací. Proces, který sám vyvinul nazval Neogramy a kombinuje v něm analogové záběry s digitálními, barevné fotografie s černobílými. Výsledek pak působí jako pohled skrz kaleidoskop či jako snová fantazie. Japonec Ryo Ohwanda se snaží zachytit obraz své představivosti, utopický prostor vytvořený v jeho mysli. Zkoumá tím svůj vlastní vztah ke spirituálnímu světu stejně jako hranice fotografického média. Jeho snímky na diváka působí svou malířskou estetikou, která vyvolává pochyby o tom, co na snímku je vlastně skutečné.

Fotografie Rya Ohwandy z cyklu A World of Round

Fotografie Lea Fabrizia z cyklů Dreamworld a Bunkers

Leo Fabrizio vytváří snímky pohybující se na pomezí architektury a krajinářské fotografie. V cyklu Dreamworld zachycuje dynamicky se rozvíjející Bangkok prostřednictvím přepychových budov, které dominují světu přírody. Ten je narušován výstavbou, která se v podání Švýcara Fabrizia zdá být spíš divadelní kulisou. Budovy jsou kompletně opuštěné jakoby byly pozůstatkem něčeho, co už dávno skončilo, jakoby bylo den po derniéře. Autorův další cyklus je výsledkem 5-ti letého výzkumu a čítá více než 400 fotografií vojenských bunkerů. Ty jsou v přírodě natolik kamuflvány, že je mnohdy složité rozeznat, co na fotografii je dílem lidí a co je součástí přirozeného prostředí. Fabrizioovou motivací k vytvoření tohoto souboru byla otázka, jak může území, které nás obklopuje, formovat naši identitu. Co se stane, když příroda, pokládána za divokou a čistou, je ve skutečnosti zcela manipulovaná lidmi?

Fin Miklos Gaál si hraje při své tvorbě s hloubkou ostrosti, čímž přeměňuje scény z každodenního života do obrazů působících zcela fiktivně. Objekty jeho zájmu se stávají veřejná

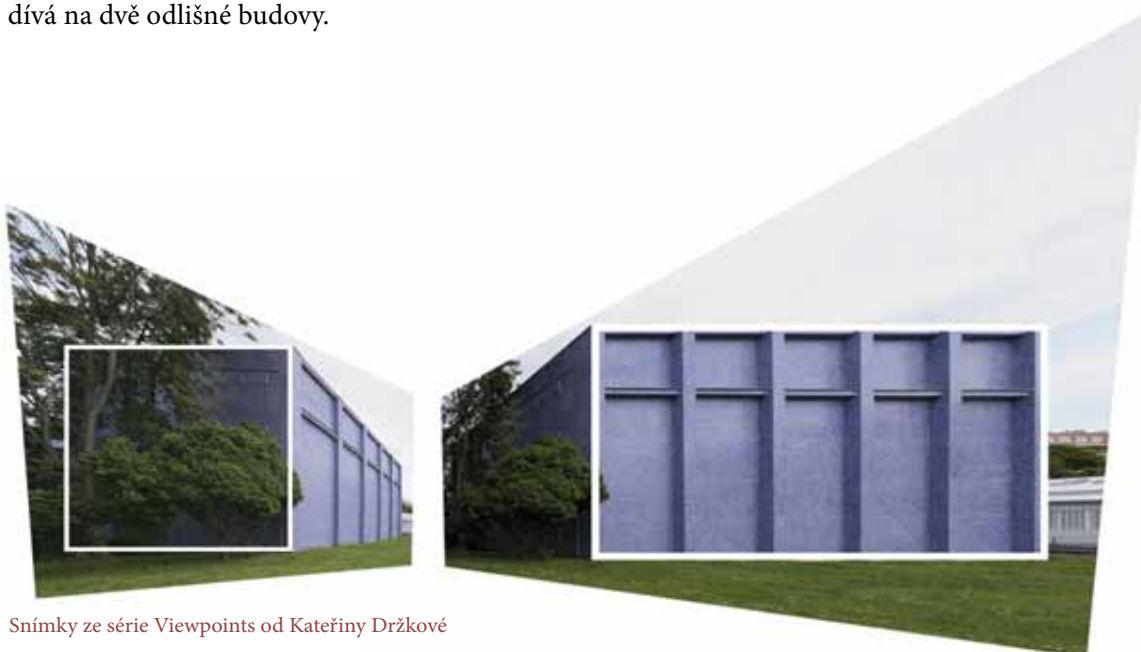
Fotografie Dog Park a Cemetery Visit od Miklose Gaála

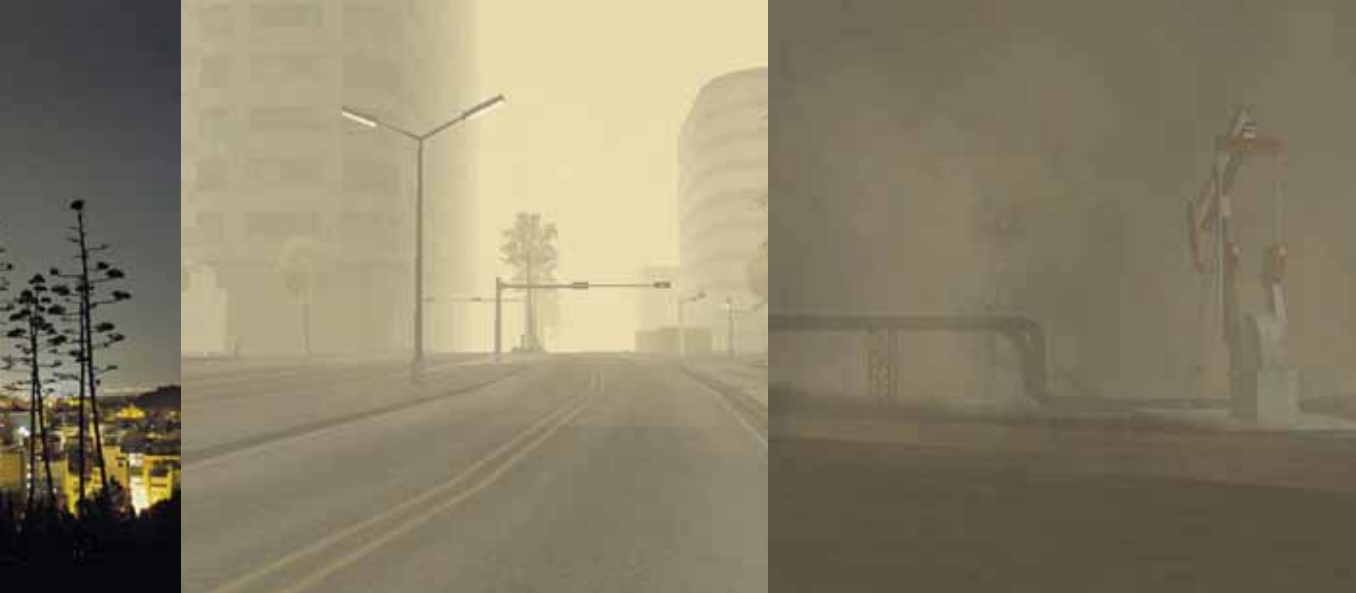
Fotografie Yanna Amstutze ze sérií Nighttime Exteriors a Urbanic

místa, ulice či plavecký stadion. Své snímky pořizuje vždy z vyvýšeného místa a rozmazáním určitých partií dosahuje efektu miniaturizace, který dává divákovi pocit, že pohlíží na město vybudované z dětské stavebnice. Až při bližším pohledu je potom možné rozeznat pravdu od fikce.

Kateřina Držková, tehdejší studentka FAMU, pracuje konceptuálním způsobem, přičemž se často věnuje tématu transformace životního prostředí. V projektu *reGeneration* je zastoupena cyklem *Landscapes*, ve kterém zkoumá vztah mezi realitou a její prezentací. Duplikuje své snímky a otáčí je po směru hodinových ručiček, z čehož vzniká úplně nový pohled, který se nesnaží imitovat 3D realitu. Ve své práci *Viewpoints* použila jednu fotografii k vytvoření dvou různých obrazů. Místa, kde se manipulace projevila, jsou označená bílým rámečkem a po transformaci se vždy jeví jako přední strany budov. Touto změnou perspektivy dochází k mystifikaci, kdy má divák pocit, že se dívá na dvě odlišné budovy.

Snímky ze série *Viewpoints* od Kateřiny Držkové

Fotografie Thibaulta Bruneta z cyklu Vice City

Švýcar **Yann Amstutz** obvykle tvoří v sériích a je fascinován prolínáním přírody a městského prostředí. Ve svém projektu *Nighttime Exteriors* zachycuje záhadnou atmosféru výseků městských krajín v umělém osvětlení. Ty nijak zvlášť neinscenuje, pouze dbá na to, aby na fotografiích nebyli přítomni lidé. Vytváří tak noční scény působící jako filmové záběry zachycené v okamžiku, kdy se zdá, že se má stát něco zásadního. Místa, která fotograf navštívuje po celé Číně, Evropě nebo Americe, jsou si na fotografiích navzájem podobná. Mají shodnou atmosféru spočívající v osamělosti, která je charakterizuje. V divákovi Amstutz vyvolává pocit, že filmové postavy mají právě vstoupit na připravené a nasvícené jeviště. Ve svém dalším souboru s názvem *Urbanic*, pracuje Amstutz s kontrastem pusté přírody a města. Titul je zkratkou slov "URBAN", tedy městský a "ORGANIC" neboli organický a napovídá, že se autor chtěl zaměřit především na složení města a přírody. Na jeho snímcích vypadá metropole jakoby byla obklíčena divokou přírodou, či uvězněna v rámu živé, organické hmoty. Ta na technicky dokonalých snímcích působí dojmem, že přebírá vládu nad nočním životem ve městě.

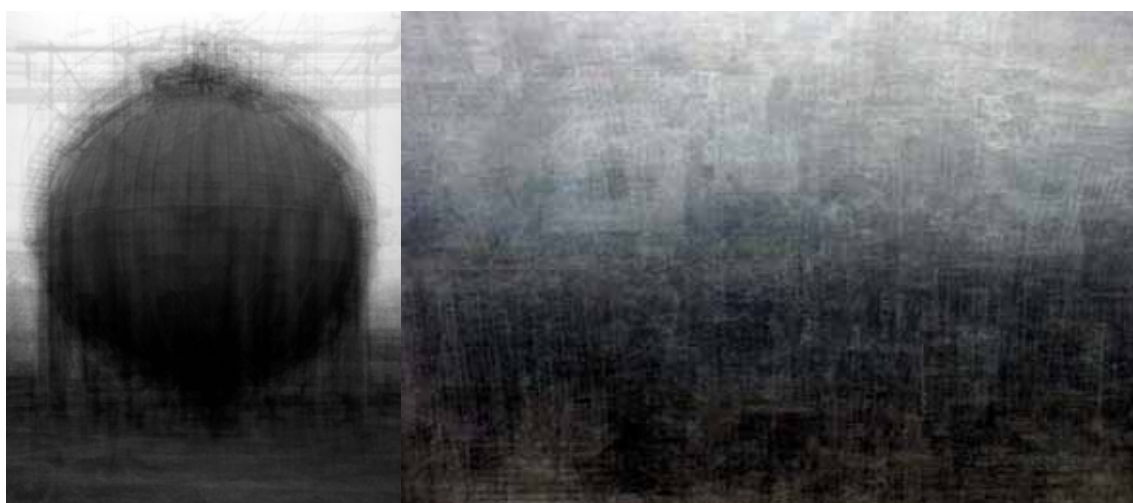
Francouzský fotograf **Thibault Brunet** pracuje s tématem reality a její imitace. Zaměřuje se na virtuální světy a jejich podobnost se skutečností. K fotografickému médiu přistupuje alternativními způsoby, které znemožňují zařadit jeho práce do konkrétního žánru a dokonce zpochybňují i označení umělce za fotografa. Ve svém cyklu *Vice City* autor vlastně žádné snímky nefotografoval, ale převzal a upravil grafiku z videoher. Výsledkem je pak obraz oscilující na hranici fotografie a malby či snímek působící jako záběr ze sci-fi filmu. Krajina je v těchto produktech zábavního průmyslu pouze druhotnou záležitostí, podstatná je akce, která se na pozadí odehrává. Tu ale Brunet odseparoval a neexistující krajiny postavil do popředí. Tímto způsobem nám autor zprostředkovává pohled na jiný svět, kde se za normálních okolností odehrávají vraždy, vydírání, krádeže, kde je nutné zlikvidovat nepřítele a nebo okupovat Afgánistán. Přestože se neocítáme přímo uprostřed boje, snímky vyzařují neklidnou atmosférou, která vyvolává pochyby, zda nečíhá něco nebezpečného za prvním rohem.

Fotografie Géralda Garbeze z cyklu An Intimate Fiction

Gérald Garbez je původem z Francie a své cykly vytváří propojením různých žánrů jako portrétu, krajiny a fotografie interiéru. Ty prezentuje společně a vypráví jednotný příběh. Zobrazované scény jsou zbaveny jakékoliv akce, čas se v nich zdá být zastaven. Garbez svůj příběh buduje vymyšlením míst, kde by se mohly jeho postavy pohybovat a zve diváky, aby si sami představili příběh, který se na snímcích odehrává. Přestože jsou autorovy fotografie aranžované, vypovídají o stavu prostředí, v němž se pohybujeme. V práci Garbeze nemůžeme oddělit snímek architektury od portrétu, jeden bez druhého ztrácí z hlediska vyprávění smysl.

Angličan **Idris Khan** ve svém cyklu *Every...* vytváří snímky za pomoci digitální technologie. Multiplikuje jednotlivé vrstvy nad sebe s různou mírou opacity a dosahuje tím efektu snížení určitosti konkrétních objektů na obrazu. Zároveň tak ale odhaluje nové detaily. Fotografie, které tímto způsobem transformuje sám většinou nevytváří. V některých případech používá pohlednicové záběry, jindy upraví světově proslulé snímky například od manželů Becherových. Obdobným způsobem fotografuje i další objekty, jako proslulé knihy a nebo notový materiál známých klasických skladeb.

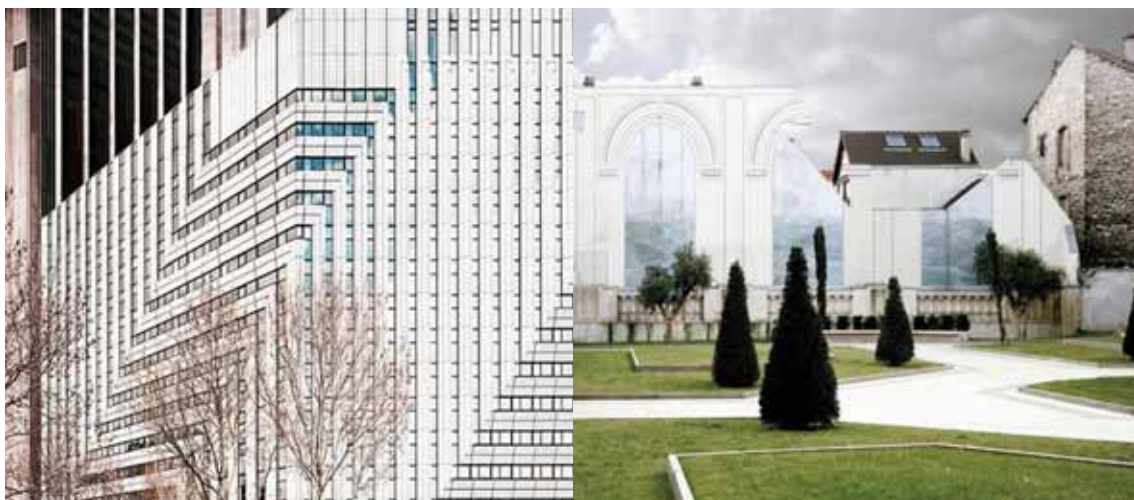
Fotografie Idrise Khana z cyklu *Every...*

Fotografie ze série *ottovariazionisulcielo* od Marcella Mariana

Francouzský fotograf **Rémy Lidereau** zkoumá hranici mezi realitou a fikcí. Své snímky vytváří precizním způsobem kamerou na střední formát, tím ale jeho práce nekončí. Ve snaze vytvořit pochyby v mysli diváka transformuje své záběry v počítači podle své představivosti. Výsledek pak působí spíše jako malba než fotografie a je směsicí částí jednotlivých příběhů. Na divákovi pak zůstává, zda je dokáže od sebe rozlišit.

Marcello Mariana je italský umělec, který byl v *reGeneration* zastoupen svou sérií *ottovariazionisulcielo*. V ní si vizuálně atraktivně hraje s chápáním hmoty. Na jeho snímcích vidíme pohledy do výtahových šachet, které však v podání autora působí spíš jako prostory ze sci-fi příběhů. Náš výhled je na tomto místě omezen, chybí zde jakýkoliv kontakt s okolním prostředím, i když se nacházíme v rušném městě. Nebe je ve výtahu zcela ignorováno, stejně tak jako v mnoha dalších prostorách současných metropolí. Přestože mnoho lidí při stoupání hledí ke stropu, jejich výhled je blokován. Působivost autorových fotografií je ještě podtržena způsobem instalace v light-boxech. Zářící světlo rekonstruuje mnohem

Fotografie Rémyho Lidereau

Fotografie z cyklu Television Studios od Shigeru Takato

efektivněji pocity, které máme, když se nacházíme uvnitř. Nyní se Mariana zaměřuje na současnou krajinu a její interakce s člověkem. Zajímá ho hlavně, jakým způsobem ovlivňuje přírodu civilizace, zda se mohou tyto lidmi dosazené objekty stát součástí panoramatu či dokonce určitým druhem krásy. V každém jeho obraze je přítomen svědek události, otočený k divákovi zády. Autor nás ale nechává sledovat podobu svých umělých krajin přes jeho rameno.

Shigeru Takato vytvořil snímky televizních studií, plně osvětlených, barevných, lesklých - ale úplně prázdných, bez lidské přítomnosti. Japonský autor tím upozorňuje na odlidštěnost a umělost televizní kultury a nutí diváka, aby zvážil úlohu, jakou hraje televize v našem chápání negativních událostí či války. Za poslední půl století se zobrazení násilí, stejně jako všech dalších přenášených informací, stalo hyper-reálným, což masově ovlivňuje vnímání diváků. V rozporu s obecně přijímaným dogmatem, že zpravodajství přenáší vždy pravdivé informace, se pak nachází snaha o uvedení co největší senzace, která mnohdy jde za hranici toho, co by mělo být veřejné.

Gábor Arion Kudász své snímky tvoří dokumentárním způsobem na cestách nejen po Maďarsku. Navštěvuje industriální místa, tráví svůj čas na maďarských dálnicích v oparu znečištění. Je přesvědčen, že ve jménu progresivního vývoje Maďarsko ztrácí lidskost a harmonický vztah k přírodě. Proto se ve své sérii *Internation* zaměřuje na temné městské prostředí, ze kterého digitálně odstraňuje všechny lidské stopy. Fascinuje ho tzv. non-místo, které je součástí prostoru, ale nežijeme v něm. Není skutečné, je skryté daleko od každodenního života. Při rychlém životním tempu odhazujeme pryč nepoužité objekty jako nedopalky cigaret, noviny a nylonové tašky, auta zapomínáme v noci na odlehlých místech. Tento druh věcí, společně s prostory zákoutí mezi domy, vytváří scény působící osamělým a opuštěným dojmem. Obrazy, které ve dne přehlédneme, v noci působí jakoby žily vlastním životem.

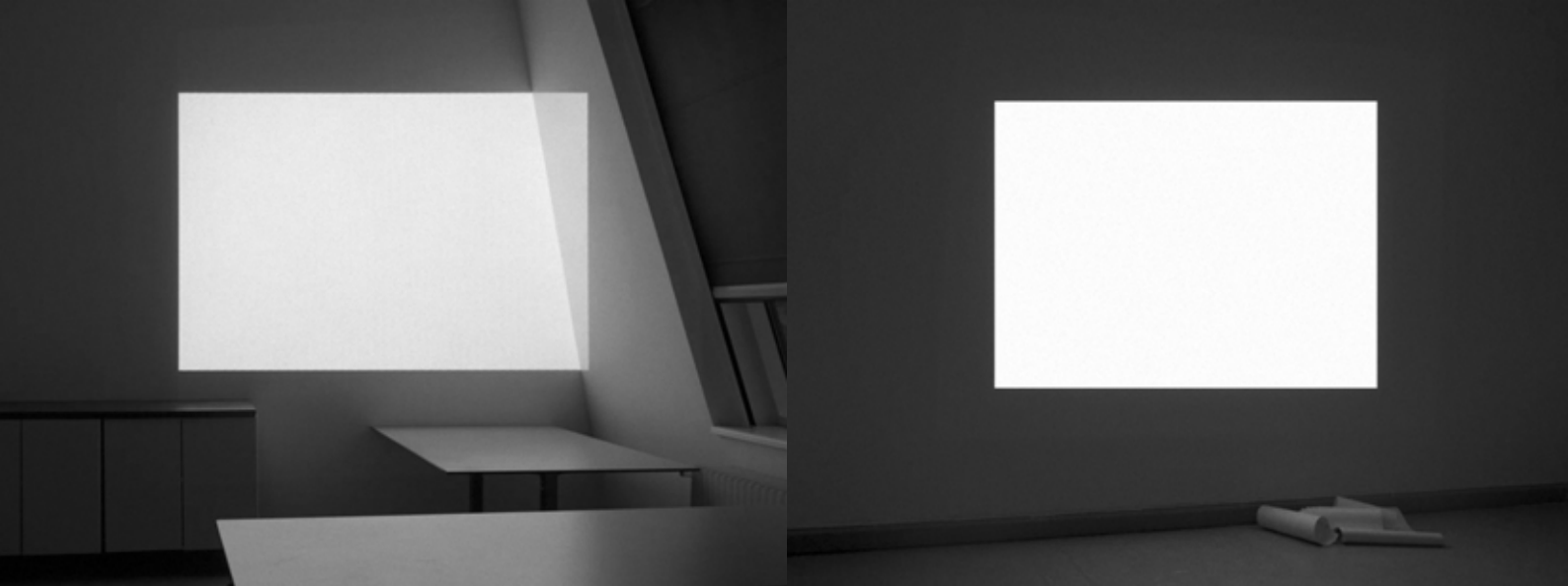

Fotografie s názvy Office Buildings a Greenhouse ze série Internation od Gábora Ariona Kudásze

Američanka **Carlin Wing** je v projektu *reGeneration* zastoupena cyklem snímků s názvem *Culture Inc.* Zkoumá v něm otázku, zda má okolní prostředí vliv na to, jak vnímáme umělecké dílo a co se stane se světově proslulou fotografií, když je vystavena v pracovním prostředí. Wing se dlouhodobě zabývala výzkumem vztahu mezi světy umění a byznysu. Za použití kamery na střední formát detailně zachytila prostory kanceláří, recepčních hal a chodem podniků, které vlastní díla takových fotografů jako je Nan Goldin, Hiroshi Sugimoto, Thomas Ruff nebo manželé Becherovi. Ty v podnikovém prostředí přispívají ke zvýšení tzv. kulturní hodnoty obrazu společnosti. Série *Culture Inc.* ukazuje jaký je důsledek umístění díla do jiného prostoru, než je obecně předpokládána zeď muzea. Není tak jeho význam ponížěn pouze na dekorativní úroveň?

Fotografie Carlin Wing z cyklu *Culture Inc.*

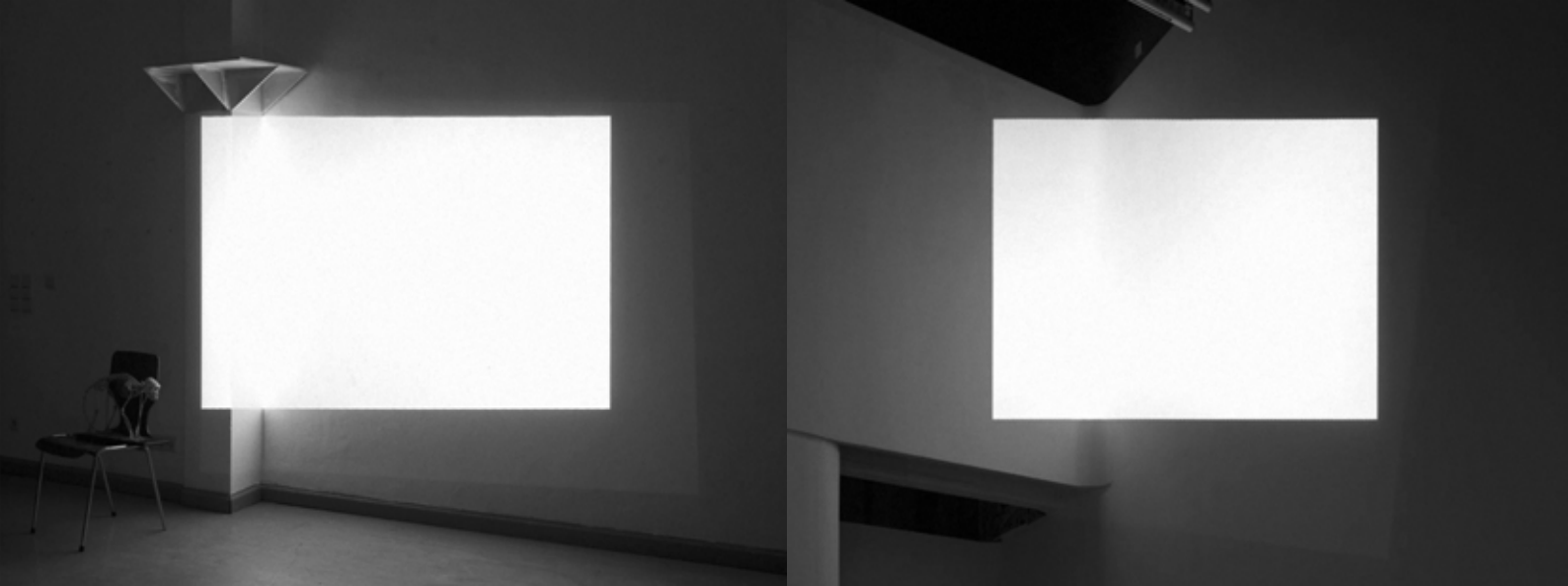
Fotografie Sylvie Doebelt ze série Blanks

David de Beyter z Francie stejně jako mnoho dalších dnešních umělců zkoumá hranice mezi městským prostorem a měnící se krajinou. K vytvoření svých fotografií pro soutěž *reGeneration* si vybral místo, kde příroda byla vybudována, kde se umělé zdá být přirozené. Jeho obrazy působí jako vize, přičemž autor zdůrazňuje tajemnost. Kompozice vytváří na základě vzpomínek ze svého dětství a povzbuzuje diváka, aby vstoupil do této nové říše, která není ani městem ani krajinou.

Sylvia Doebelt je v projektu zastoupena fotografiemi interiérů, které vytvořila v rámci své diplomové práce. Ty zachycuje jednoduše a stroze. Často se jedná o poloprázdě prostory jen s malým množstvím rekvizit, jako jsou stoly, židle nebo role papíru. Ty pro autorku nejsou ničím jiným než liniemi určujícími perspektivu místnosti, které podávají divákovi pomocnou ruku alespoň k částečné orientaci. Tu ale zároveň autorka znesnadňuje zobrazením půdorysu pokoje pomocí promítacího přístroje. Světlo, které se na snímcích objevuje v podobě bílého obdélníku, který evokuje nepokreslené plátno, nepodléhá žádným fyzikálním zákonům. Jeho tvar je vždy pravoúhlý, přestože se nachází na rozmezí rohu místnosti či překrývá části různých povrchů. Na první pohled působí obrazy Němky

Fotografie Davida de Beytera

Sylvie Doebelt fiktivně, ale při bližším pohledu, je možné rozeznat, že obdélník světla vysílaný projektorem má jinou strukturu než zbytek vyfotografovaného obrazu. Divák je tak mystifikován nejen změnou perspektivy ale i transformací vzhledu materiálů. Zobrazení čelního pohledu pak vytváří pocit, že kamera je zároveň projektorem a tedy původcem světelného efektu. Z jiného úhlu pohledu, můžeme snímky vnímat jako obraz spojení několika různých dimenzí v jednom prostoru.

Maxime Brygo pojal svůj soubor 25 Monuments jako malou knížku složenou ze snímků 25 památek. Podstata našeho kulturního bohatství je úzce spojena s obrazy, které nám zanechali fotografové 19. století. Na základě tohoto faktu vybírá Francouz Brygo pro svou práci místa, která jsou příkladem dnešní “tradice“ a povyšuje objekty jako například brutální dálniční tunel na úroveň budoucího kulturního dědictví. Své monumenty autor zachycuje stroze, bez romantizování. Izoluje čelní pohled a zdůrazňuje symetrii. Otázkou je, zda by se mohl zobrazený artefakt stát v budoucnosti jedním z divů světa, díky své historické hodnotě a zda bychom se neměli zamyslet nad tím, jaké stavby po sobě zanecháme dalším generacím.

Fotografie Maxima Bryga z cyklu 25 Monuments

Fotografie díla Daniely Friebel s názvem Curtain (instalace, fototapeta) a detail zpracování

Daniela Friebel je mladá německá umělkyně zajímavící se více než o fotografování o médium fotografie samotné. K tvorbě přistupuje konceptuálním způsobem a fascinuje jí svět iluzí, do kterého nechává diváky nahlédnout prostřednictvím svých děl. Inspiraci čerpá ze specifické umělecké techniky trompe-l'oeil, která umožňuje vyvolat trojrozměrnou iluzi při pohledu na dvojrozměrný obraz. Tradice používání této techniky je poměrně bohatá hlavně v historii malířství, Daniela Friebel jí však používá v současném kontextu. Své obrazy vytváří z fotografické tapety, která je instalována autorkou na stěnu galerie. Jejím cílem je vytvořit zdání skutečného, reliéfního objektu prostřednictvím umělé perspektivy. Dále autorka pracuje například s iluzí rozšíření prostor nebo zrcadlového odrazu. Vždy však dochází k dokonalé mystifikaci diváka, jejímž důsledkem je znejištění při pohledu na realitu.

Angličan **Robin Friend** vystudoval Royal College of Art v Londýně a fotografie je pro něj prostředkem k zachycení stop interakce mezi lidmi a přírodou. Jeho technicky dokonalé záběry uchvacují svou světelnou atmosférou, které dosahuje díky velkoformátové kameře. Tu Friend používá a tráví s ní celé týdny v prostředí, jenž chce fotografovat. Autor je frustrován životem ve městě, zneklidněn změnou pozice krajiny v hodnotovém žebříčku lidí v průběhu historie. „Lidský vztah k přírodě se stále více a více vytrácí. Naše spojení se Zemí je roztržštěné, a krajina je v nebezpečí, protože ztrácí své schopnosti mít před námi tajemství.“⁴ Mnoho fotografů dnes při své práci dbá na interakci mezi dokumentárním obrazem a fantazií diváka. Robin Friend ve svém cyklu *Belly of the Whale* hledá křehkou rovnováhu mezi snem a realitou. Název jeho souboru nás odkazuje na biblický příběh o Jonášovi, kterého spolkla velryba a hraje si s myšlenkou vydat se vzhůru nebezpečí, fyzickému nebo psychickému. Autor věří, že každý z nás chová kladný vztah k přírodě hluboko v sobě, jen je potřeba si tento fakt uvědomit. „Je to o tom být na tom místě. To vás pohltil a pak vyplivne. Změní to způsob, jakým vidíte svět.“⁵

4 Citát fotografa Robina Frienda

5 Citát fotografa Robina Frienda

Fotografie Robina Frienda z cyklu Belly of the Whale

Matthieu Gafsou cestuje po světě s cílem zachytit jakýkoliv signál, že by se realita mohla stát obrazem. Krajina v jeho podání se zdá být matoucí a díky přeexpozici vyvolává pochyby v mysli diváka. Švýcarský autor nám však nedává žádné indicie k nalezení odpovědi. Pokouší se pouze zaznamenat kouzlo okamžiku, které je prakticky nesdělitelné prostřednictvím dvourozměrného obrazu. Snímky Matthieu Gafsou nás teleportují na místo svého vzniku přesně v okamžiku, kdy se obraz odehrává v realitě. Nicméně si nekladou za cíl bezchybně charakterizovat skutečnost, ale spíš umělcův dojem. V cyklu Surfaces, zaznamenává autor opuštěnou městskou krajinu bez lidské přítomnosti, jakoby se civilizace a život navzájem vylučovaly. Snímky nevypovídají nic bližšího o prostředí Tuniska, kde byly vytvořeny. Autor se snažil zaznamenat především dvě tváře této země, kdy na jedné straně zobrazuje luxusní budovy sloužící většinou cestovnímu ruchu a zároveň fotografuje prostá obydlí chudých na pláži. Ty jsou složeny pouze z kusů látek, které nafukuje vítr. Dalším rozměrem, který autora fascinuje je internacionální vzhled většiny budov, což ho povzbuzuje k širšímu průzkumu veřejného prostoru po celém světě. Vždy se pak zaměřuje na zobrazení věcí, které nazýváme “domov“, “nebe“, “země“ nebo “ulice“.

Fotografie od Matthieu Gafsou z cyklu Surfaces

Fotografie Floriana Joye z cyklu Dreamlands a Desert Gate

Audrey Guiraud z Francie narozdíl od většiny fotografů architektury odmítá přední i perspektivní úhly pohledu. Ty jsou často vyžadovány samotnými architekty, protože zachycují jejich budovy realisticky a pozitivně. Pohled na fotografie Audrey Guiraud v nás zanechává vizuální dojem právě díky tomu, že odmítají ukázat skutečnost. Místo toho nabízí divákům vlastní vizi architektury stavby, která se podle autorky nedá vyjádřit pouze z jediného úhlu pohledu. Připomíná nám, že architektura je pohyb, akce, instalace v prostoru a zvolením svého jedinečného úhlu pohledu, kterým transformuje tří dimenzionální podstatu objektu do 2D zobrazení, posiluje tajemný pocit z podoby její konstrukce.

Švýcar **Florian Joye** je absolventem École cantonale d'art de Lausanne a sleduje proměnu architektury ve Spojených arabských emirátech. Zvláště je fascinován městem Dubaj, které prochází překotným rozvojem. Podoba jeho ulic se tam mění ze dne na den, přičemž je dostupné pouze minimum objektivních informací. Ty se autor snažil získat na internetu, posléze ale zjistil, že je obtížné rozpoznat fikci od reality, model od skutečnosti. Virtuální návrhy na objednávku šejka Maktoum spojují prvky utopie a přebytku, svůdnosti a marnosti. Tato budoucí podoba města se

Fotografie Audrey Guiraud

však na internetu jeví jako skutečnost. Florian Joye je fascinován sci-fi romány, které předvídají budoucnost a zároveň úzce souvisí s realitou. Proto se nakonec rozhodl vytvořit fiktivní snímky ukazující postranní ulice Dubaje, které vytvářel zasazením prvků z Hollywoodu, Disneylandu, Las Vegas nebo Silicon Valley do pouštní krajiny.

Fin **Kalle Kataila** následuje tradici německé romantické krajinomalby. Zobrazuje člověka bez známek pohybu uprostřed velkolepé přírodní scenérie. Jeho fascinující krajiny jsou obrazy velkolepých exotických míst, ale také městských lokalit. Autor vždy zobrazuje člověka uprostřed opuštěného místa pod tíhou širokého pole oblohy s nízkým horizontem. Děj sleduje z povzdálí z vyvýšeného místa, ale, narozdíl od německého malíře Caspara Davida Friedricha, Kataila nikdy nenechává hlavy svých protagonistů zasahovat do oblohy. Lidem na jeho snímcích nemůžeme pohlédnout do obličeje. Otázkou však je, na co se dívají. Pohlížejí na Slunce, Měsíc nebo tmavnoucí horizont, či se snad snaží nahlédnout do budoucnosti? Možná přemýšlejí o vlastních životech a nebo širších souvislostech lidského bytí. Zbývá si položit otázku, proč se raději obrací ke své minulosti zády.

Fotografie Kalleho Kataily

Fotografie Di Liu ze série Animal Regulation

Di Liu je mladý čínský fotograf zaměřující se na téma vztahu mezi přírodou a lidskou společností a na důsledky urbanizace ve své rodné zemi. Konflikt však zaznamenává s humorem zasazením nadrozměrných zvířat do města, ve kterém rychlý rozvoj obvykle hraje hlavní roli. Nápad dostal při jízdě autobusem přes přeplněné předměstí Pekingu. „Při pohledu z okna na vetší bytový dům, jsem měl nejasný, ale silný pocit, že něco chybí mezi nebem a zemí,“⁶ vzpomíná. Di Liu poté cítil nutkání přidat do volného prostoru něco, co by lidi osvěžilo, při pohledu na tyto stereotypní scény. Chtěl do nich včlenit něco, co by nebylo možné ignorovat, ale zároveň nechtěl vyvolat paniku. Velké zvíře se zdálo jako dokonalé řešení. Za použití softwaru na úpravu fotografií autor změnil proporce nosorožce, pandy, opice, žáby nebo králíka a zvířata vsadil do chátrajícího města. Autor má při pohledu na své snímky pocit že „jsme se konečně probudili a vidíme pravdu.“⁷

Sophie T. Lvoff vytvořila svůj projekt *Nothing is Stirring* ze zájmu o stromy osvětlené v noci. Vydala se proto na cestu pátrajíc po nejjasnějších místech a fotografovala okolní zeleň. Často byly rostliny a stromy jedinou silně osvětlenou věcí v celém okolí. Původní rozpaky nad podivným využíváním energie donutily autorku přemýšlet o problému hlouběji. Čím dál více začínala mít pocit, že stromy jsou stále vzhůru, že jí při jejím počínání sledují. Sophie T. Lvoff se ráda odkazuje na literaturu v popisu své práce. „K většině mých příběhů, mohlo dojít kdekoliv. Takže myslím, že emocionální krajiny jsou to, co mě nejvíce zajímá.“⁸ Tato slova spisovatele Raymonda Carvera, mohou sloužit jako úvod k dílu americké autorky. Ta se rozhodla pracovat s kamerou na střední a velký formát, což zaručuje perfektní provedení jejích „emocionálních snímků“, založených na dokonalém ovládnutí barvy a světla.

Američan **Shane Lavalette** vytvořil snímky ve Vrindávanu v Indii, který hinduisté považují za fyzický projev duchovního nebe. Ačkoliv je město proslulé nespočtem chrámů a množ-

6 Citát fotografa Di Liu

7 Citát fotografa Di Liu

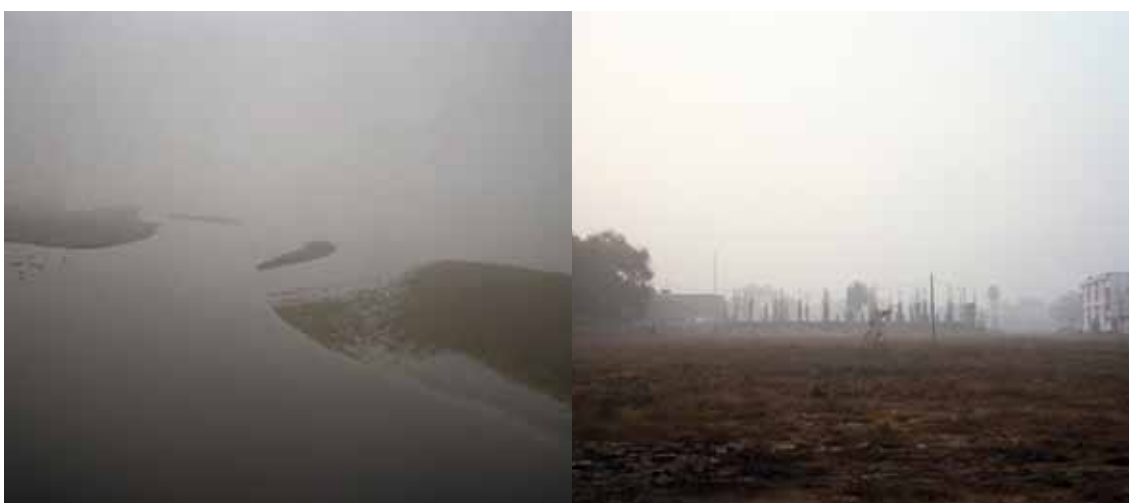
8 Citát spisovatele Raymonda Carvera

Fotografie Sophie T. Lvoff ze série *Nothing is Stirring*

stvím poutníků, kteří do nich směřují, fotograf se rozhodl zachytit podstatu prostoru prostřednictvím obrazů vyjadřujících klid. V historii malířství je krajina často používaná jako symbol pro různé náboženské události. Lavalette pokračuje v této tradici výběrem prostředí a světla, které zdůrazňují tajemnou auru posvátného kraje.

Agata Madejska, narozená v Polsku, se ve své diplomové práci *Kosmos* zaměřuje na konkrétní segment městského prostředí – na dětské hřiště a předměty z nerezové oceli. Téma se zdá být neobvyklé, autorka však na něj pohlíží z jiné perspektivy a ukazuje pravou tvář těchto objektů v posledních okamžicích slunečního osvětlení. Jaký je ale význam hřiště za soumraku, kdy ho děti již opustily a tma obklopila jeho okolí? Tato jedinečná chvíle, kdy už není den, ale noc ještě nezačala, rozsvěcuje objekty a zároveň je noří do modročerného pozadí, které působí klidným dojmem. Madejska nám tak umožňuje přístup do neznámého světa, nebo spíše do části reality, na kterou jsme již dávno zapomněli. Na jejích snímcích působí hračky cize a nereálně, přesto zůstávají identifikovatelné. Vždyť, kdo by nebyl obe-

Fotografie Shanea Lavalette

Fotografie Agaty Madejské z cyklu Kosmos

známen s hřištěm? Síla jejích fotografií ale spočívá především ve schopnosti vyvolat v nás vzpomínky z dětství. K tomu dochází hlavně díky vizuálnímu zpracování souboru, kde hranice mezi skutečným světem a fantazií se zdá být rozmazaná.

Ani Kington svou sérii s názvem *Whatever will be* vytvořila při studijním pobytu v Ekvádoru, kde strávila šest měsíců. Své snímky fotografovala při objevování exotické země a její kultury. V jejím souboru je však navíc cítit nádech určité melancholie. Fotografie hřiště v oparu mlhy či prázdného tenisového kurtu symbolizují samotu. Američanka Kington nám tak prostřednictvím svých snímků svěřuje své vnitřní pocity. Ty působí jednotně napříč celou sérií, i když autorka volně střídá jednotlivé žánry. Její doménou jsou však především krajiny, portréty a zátiší.

Geoffrey H. Short je umělec a fotograf žijící v Aucklandu na Novém Zélandu. Vystudoval Elam School of Fine Arts, a žíví se jako komerční fotograf pracující pro film a televizi. V projektu *reGeneration* je zastoupen svým cyklem *Towards Another Big Bang Theory*, kde zaznamenává

Fotografie Geoffreje H. Shorta z cyklu Towards Another Big Bang Theory

Fotografie Ani Kington z cyklu Whatever will be

vizuální krásu výbuchů, které v nás evokují pocit strachu či ohrožení. Autor nás tak vybízí k zamyšlení nad otázkami spojenými s obdobnými obrazy – hlavně nad tématem násilné smrti. Jeho snímky v nás mohou probouzet asociace teroristického útoku nebo se mohou stát symbolem Velkého třesku, tedy zrození nového života.

Britský umělec **Jamie Tiller** zkoumá prostor, jeho rámeček a podání barev v noci, která je charakteristická pro jeho soubor **Black Box**. Snímky tohoto cyklu byly vytvořeny na základě pečlivého fotografického procesu, expoziční doba někdy dosahovala až 10 minut. Výsledkem jsou pak obrazy na hranici reality a fikce, přestože jde o nestylizované záběry konkrétních ulic japonského města. Studená teplota pouličního osvětlení a jeho ostré světlo, které je určeno k uklidnění lidí a k odstranění tmy a jejích hrozeb, paradoxně, dělá tmavé plochy ještě temnější. Jamie Tiller vytváří snímky vyzařující silný pocit neskutečna, vyvolávající otázky ohledně existence zastoupených míst. Můžeme mít ale i pocit, že jeho záběry jsou aranžovanými filmovými scénami, které čekají na příjezd režiséra.

Fotografie Jamieho Tillera ze série Black Box

Fotografie Pietera Huga ze sérií Nollywood a The Hyena and Other Men

DOKUMENT / FIKCE

V dnešní době je velmi složité mluvit o dokumentární fotografii jako o žánru s jasným vymezením. Z historického hlediska se jednalo vždy o snímky, které přesně zaznamenávaly realitu a které by tedy dnes byly považovány spíše za dokumentaci než za umění. Nyní je dokumentární fotografie ve své klasické podobě odsunutá na vedlejší kolej. Většina současných autorů, přebírá pouze vizuální styl tohoto žánru. Není tedy překvapením, že mnohá inscenovaná díla jsou prohlášena za dokument, popřípadě nový dokument, přestože se pojmy inscenovaný a dokument navzájem vylučují.

Nový dokument dnes nepodává důkazy o skutečnosti. Ta je často aranžována tak, aby vyjadřovala subjektivní pocity umělce. Už v 50. letech dvacátého století popřel Robert Frank principy klasického dokumentu, když vydal dnes již kultovní knihu *The Americans*. Ta se od tehdejší dokumentární tvorby lišila zkrácením námětu v souladu s autorovým vnitřním postojem a přesvědčením. Výčitky kritiky se vztahovaly především k technické stránce jeho fotografií, které byly často rozmazané, zrnité, náměty byly zkrácené objektivy a všechny Frankovy snímky působily nedokončeně. Od subjektivních snímků 50. let přecházeli umělci k ryze inscenovaným snímkům fotografovaným dokumentárním stylem. V dnešní době pak nejsou neobvyklé rozsáhlé transformace reality vznikající díky počítačovým technologiím. Za dokumentární jsou často prohlášeny obrazy, které jsou fotografovány úplně jiným stylem. Mnoho současných umělců, jako například Wall, diCorcia či Barney, volně střídá jednotlivé tvůrčí přístupy a své cykly staví z fotografií, na první pohled nesourodých, které získávají na významu až při prezentaci většího celku.

V souvislosti s projektem *reGeneration* je zřejmé, že mladí fotografové vyznávají trend nerozhodujících okamžiků, u kterých teprve prezentace v širší sérii dává smysl. Nezastávají tedy názor, který hlásal Henri Cartier-Bresson, že je možné pomocí jediné fotografie vyjádřit sílu celého okamžiku. Ve většině případů, vyvolávají dnešní dokumentární cykly otázky ohledně společnosti, konzumu nebo urbanizace. Mnoho tvůrců vytváří fiktivní mikropříběhy, které mají donutit diváka k hlubšímu zamyšlení. Dalším trendem je hledání nových perspektiv při pohledu na okolní svět, na tomto základě vznikají často snímky, které se zdají být na hranici snu a skutečnosti, na hranici dokumentu a fikce.

Fotografie Nicholase Priora z cyklu Age of Man

Fotograf původem z Teheránu, **Anoush Abrar** se rozhodl dokumentovat téma největší iránské židovské komunity původem z Persie, která žije ve Spojených státech. Jejich víra – Judaismus je jedním z nejstarších náboženství, jehož prameny sahají až do konce biblických dob. V Americe našlo domov přibližně 100.000 perských Židů – zejména v oblasti Los Angeles nebo New Yorku. V LA se tito jedinci usadili převážně ve čtvrtích Beverly Hills, Brentwood, Santa Monica a Westwood přičemž tvoří nejméně pětinu stálé populace Beverly Hills a třetinu studentů tamních středních škol. Práce Anoushe Abrara je ukázkou dnešní dokumentární tvorby na hranici fikce. Je koncipována jako sled inscenovaných portrétů reálných příslušníků židovské komunity. Tyto postavy, představené autorem, jsou konkrétní a fotografie nesou jejich jména. Při bližším pohledu si můžeme povšimnout indicií, které nás odkazují na židovské tradice. Někteří portrétovaní nosí brož s židovským symbolem či tradiční přívěšky, jiní mají ve svém domě vystavenou nedávnou fotografii ze slavného obřadu Bar mitsvah. Na základě těchto indicií je zřejmé, že i přes multikulturní americkou společnost si židovská komunita stále zachovává svou identitu.

Fotografie Anoushe Abrara ze série Iranian Jewish Community in Los Angeles

Kanadán **Jaret Belliveau** fotografoval ve svém cyklu *Dominion Street* náročné pětileté období, kdy jeho matka bojovala s rakovinou. Cyklus pojal jako vyprávění příběhu celé své rodiny, která byla touto událostí ovlivněna. Fotografie jsou neformální, autor dovoluje divákům nakouknout do soukromí své rodiny a nechává je truchlit spolu s nimi. Emocionální záběry, ze kterých je zřejmý postupně se zhoršující stav jeho matky (ale také manželky jeho otce či dcery jeho babičky, která se musela smířit se ztrátou dítěte), se zdají být druhem terapie, pomocí níž se Jaret Belliveau pokouší vyrovnat se smrtí jednoho z rodičů.

Nicholas Prior se ve své sérii s názvem *The Age of Man* noří do dětského světa a jeho složitostí. Líčí scény, které se zdají být účtovány nebo s odstupem hodnoceny. Jeho subjektivní snímky na pozadí městečka Nové Anglie působí tiše zvláštním dojmem. Zároveň však odhalují jemné narušení logického pořadí, které je samozřejmostí ve světě dospělých. Prior zaznamenává události, které se zdají být v souladu se soukromým protokolem dětství. Mladí protagonisté před objektivem si nehrají na dospělé, nestylizují sami sebe před kamerou.

Fotografie Jaret Belliveau ze série *Dominion Street*

Fotografie Angely Strassheim z cyklu Left Behind

Vypadají spíš jakoby usilovali o svůj vlastní vnitřní prostor bez ohledu na to, jestli se děj odehrává ve venkovním prostředí a nebo se jedná o domácí situace. Newyorčan Nicholas Prior zve diváky do světa, který jsme ve většině případů ztratili ze zřetele. Jeho snímky neškodných činností v nás evokují vzpomínky na události vlastního dětství.

Němec **Marco Bohr** se ve svém projektu *Observatories* zaměřuje na dokumentaci prostor "observatoří", které se nachází snad v každé výškové budově v Japonsku. Tento fakt vychází z tradice rozjímání nad krajinou, kterou mají Japonci natolik zažitou, že například v Tokiu je v mnoha výškových budovách prostor sloužící pouze k výhledu na okolí. Návštěva vyhlídky je silným zážitkem, stojíme tváří v tvář představě o budoucí podobě našeho okolí. Tyto představy nutí pozorovatele zamyslet se nad vlastní identitou, proto jsou "observatoře" zároveň místem sebepoznávání. Na Bohrových fotografiích ale okolní krajina působí vybledlým dojmem. V centru zájmu je pozorovatel a jeho vztah k prostoru, na který se dívá. Jaká je motivace pro toto počínání? V metropolích se může jednat o nedostatek prostoru, nemožnost pohledu na obzor. Vyhlídka se tak stává jediným místem, kde tak může pozorovatel učinit. Bohrovy fotografie jsou však víc než cokoli jiného obrazem nás samých. Je možné na jejich základě formulovat naši identitu?

Angela Strassheim svou sérii *Left Behind* označuje za politické umění, které řeší otázku křesťanské pravdy, aniž by ujišťovalo publikum o svém vlastním osvícení. Místo toho nabízí Američanka Strassheim znepokojující a věčný pohled na hlubokou lidskou potřebu postavit duchovní systém nad rozmary jako je život a smrt. Autorka pochází ze znovuzrozené křesťanské rodiny v Minnesotě. Své fotografie vytváří na základě zkušeností ze svého dětství i dospělosti, klade vedle sebe obrazy nejrůznějších domácích příběhů, přičemž jsou její snímky bez názvů, což očividně značí otevřený konec. Muž češe chlapce před zrcadlem v koupelně, mladá dívka stojí na špičkách na okenním parapetu, jakoby venku něco hledala, stará babička leží v růžové rakvi. Má to symbolizovat, že bude zapomenuta a nebo na věky uložena v paměti rodinných příslušníků? Strassheim je posedlá pečlivou kompozicí a osvětlením, což může mít kořeny v její minulosti, kdy se živila jako certifikovaná soudní

fotografka. Formální dokonalost jejích fotografií, čisté a světlé barvy, precizní detaily, a neúprosná symetrie, popírá zakázanou smyslnost pulzující pod povrchem snímků. Obrázky dětí jsou obzvláště znepokojující. Podle náboženského práva jsou právě děti symbolem nevinnosti, nicméně na záběrech Strassheim se zdá, že se v nich pozvolna probouzí sexualita. Mají být snímky obrazem hrdinského odporu vůči pokušení nebo je to pouhé pokrytectví? Ať už je náš pohled jakýkoliv, faktem zůstává, že protagonisté na fotografiích jsou příslušníci rodiny umělkyně. Zdá se tedy nepravděpodobné, že by mohla získat jejich účast bez vzájemné lásky a respektu. Nemluvě o důvěře.

Pieter Hugo je jeden z nejúspěšnějších fotografů prvního kola projektu *reGeneration*. Jeho snímky jsou prezentovány na mnoha výstavách, vydává velké množství publikací. Na základě toho vzniká otázka, jak se mu mohlo podařit dosáhnout celosvětového úspěchu za pouhých pět let? Při pohledu na jeho tvorbu však tento dotaz postrádá smysl. Pieter Hugo je neuvěřitelně produktivní fotograf vytvářející obsáhlé vizuálně zajímavé cykly po celém světě. I když

Fotografie Marca Bohra ze série *Observatories*

Fotografie Biancy Brunner z cyklu *Limbo*

již vytvořil stovky fotografií, je skoro nemožné v jeho tvorbě najít nějaký slabý snímek. Od svého úspěchu v projektu *reGeneration* vytvořil dalších šest souborů, mezi nimi i známý cyklus *The Hyena and Other Men*. Ten vznikl na základě snímku z mobilu, který vyfotografoval jeho přítel přes okno autobusu a poslal ho Hugovi e-mailem. Zachytil na něm skupinu lidí na ulici Nigérie s hyenami na řetězu. Následující den vyšel snímek v jihoafrických novinách s článkem, který tuto skupinu prohlašoval za bankovní lupiče, drogové dealery a podporoval mýty, které si o nich společnost vytvořila. O několik týdnů později byl Pieter Hugo v letadle na cestě do Lagosu. Tam se mu nakonec podařilo získat souhlas s návštěvou skupiny mužů se třemi hyenami a čtyřmi opicemi, kteří žili na okraji chudinské čtvrti města Abuji. Ukázalo se, že se jedná o soubor potulných zpěváků a umělců, kteří používají zvířata k pobavení lidí. Pieter Hugo s nimi strávil osm dní na cestách a byl svědkem ohromující podívané, kterou skupina způsobila při cestě do rušných ulic. Rozhodl se vytvořit portréty cvičitelů společně s jejich zvířaty a zachytit tak jejich vzájemný vztah – někdy milující a laskavý, někdy brutální a krutý. Naprosto propadl adrenalinu při společných zážitcích s kočovníky. Například byl přítomen situaci, kdy se musela skupina přemístit taxíkem a tak jeden člen stopoval, zatímco ostatní byli schovaní ve křoví. Když bylo vše dohodnuto, skupina včetně zvířat skočila do automobilu. Jeho šofér v tu chvíli zažil pravděpodobně největší šok svého života. Po dvou letech se Hugo do Nigérie vrátil. Při jeho druhé cestě se jeho vztah se cvičiteli stal více osobním, což autorovi dovolilo vytvořit neformální a více intimní fotografie, které v nás evokují otázky týkající se našich vzájemných vztahů, ale i propojení se zvířaty či přírodou.

Při tvorbě svého dalšího souboru s názvem *Nollywood* se autor vydal do třetího největšího filmového studia světa do Afriky. To produkuje přibližně 1 000 filmů ročně, což je množství, které má vliv na kvalitu produkce. Západní diváci by podobnými pořady nejspíš pohrdali, nicméně filmy stále fascinují místní publikum i přes častou improvizaci a nízkou cenu. Huga zaujal tento odlišný styl vytváření fiktivního světa a inicioval tak vznik prapodivné reality. Výsledkem jsou pak znepokojivé obrazy líčící jasně surrealistické situace, které však působí jakoby mohly být skutečné. Hranice mezi dokumentem a fikcí se tak jeví velmi rozostřeně, což vyvolává otázku, zda naše vnímání reálného světa není pouhou halucinací.

Fotografie Adriana Wooda ze série Act II, Scene VII

Švýcarská umělkyně **Bianca Brunner** vytváří fotografie založené na paměti. Její série *Limbo* je tvořena z pěti obrazů, na základě kterých autorka zkoumá otázku somatické paměti neboli tělu vlastních funkcí, o kterých nemusíme přemýšlet. Lidé na jejích snímcích působí, jako by byli zastaveni v pohybu, ve chvíli ticha. Nic na fotografii se nehýbe, vše se koná v prodlouženém stavu čekání. Brunner chce, abychom si uvědomili, že lidské bytosti nejsou schopny si udržet všechny vzpomínky ve své mysli, ale že mnoho pamětí může zůstat uvnitř těla. „Když se dotýkáme věcí nebo se pohybujeme určitým způsobem, mohou se vzpomínky, spojené s těmito tělesnými funkcemi, vynořit,“⁹ říká Brunner. „Nebo naopak si můžeme pamatovat něco, co uvolňuje některé fyzické pocity nebo dokonce pohyby. Tento jev – posun v čase, který se koná, když se náhle objeví skrytá vzpomínka a narušuje děj současnosti – je to o čem mi šlo při tvorbě této série.“¹⁰

Londýňan **Adrian Wood** své portréty staví na přechodném příběhu nebo scénáři z životů svých modelů. Na základě jejich popisu pak rekonstruuje scény, kterými se snaží prozkoumat tenkou hranici mezi dokumentem a inscenovanou fotografií, mezi realitou a fikcí. Autor klade divákům otázky, které nemohou být přesvědčivě zodpovězeny pouze na základě toho, co je vidět na obraze. Nutí diváka, aby se stal účastníkem trojúhelníkového vztahu mezi sebou samým, fotografem a portretovaným. Tvorba Adriana Wooda se vyznačuje jedinečnou prací se světelnou atmosférou a použitím stínu. V jeho sérii *Act II, Scene VII* tak transformuje okamžiky z fádní domácí reality do scén, které vypadají jakoby se odehrávaly na jevišti.

Švýcarka **Catherine Rüttimann** se rozhodla dokumentovat 4. listopad 2008, jeden z nejdůležitějších dní roku. Tehdy se rozhodovalo o budoucím obyvateli Bílého domu. V závodě o prezidentské křeslo nakonec zvítězil Barack Obama nad svým protivníkem Johnem McCainem. Catherine Rüttimann byla přítomna této události ve Phoenixu v Arizoně, kde měl republikánský tábor své stanoviště, a kde se dozvěděl o své porážce. Ve své sérii nás za-

9 Citát fotografky Biancy Brunner

10 Citát fotografky Biancy Brunner

Fotografie z cyklu *Off the Record* od Catherine Rüttimann

vádí do zákulisí mediálního šílenství, které se odehrálo během několika málo hodin. Nikdy v minulosti se nekonaly volby, které by mobilizovaly podobné množství mediálních zdrojů. Dalo by se to označit za poblouznění tisku, které se fotografka rozhodla prezentovat ve svém cyklu *Off the record*. Novináři, pracující pro mnohá média po celých Spojených státech, ale i ve zbytku světa, se účastnili tohoto dne v závratném tempu, vysílali řadu živých vstupů a jejich nasazení někdy hraničilo s možným vyčerpáním.

Američanka **Andrea Star Reese** nás ve své sérii *The Urban Cave* zavádí do intimního světa bezdomovců v newyorském Harlemu. Ty autorka fotografuje již několik let na základě dokumentárního programu Mezinárodního centra fotografie. Původním zadáním projektu bylo newyorské metro, což Andreu dovedlo do podzemních tunelů, kde hledala důkazy o lidech, kteří tam přežívají. Postupem času se jí podařilo získat si u nich důvěru, lidé bez domova jí svěřují své příběhy, jsou rádi, že jí opět vidí. Kumunita bezdomovců se stále obměňuje, takže se Reese setkává stále s novými lidmi. Někteří přijdou jen na jednu noc, jiní

Fotografie z cyklu *The Urban Cave* od Andrey Star Reese

Fotografie ze série *Simulacrum* od Camily Rodrigo Grañi

se tam zdržují celé měsíce, protože nemají jinou bezpečnou alternativu. „Jedná se vlastně o paralelní společnost mající fascinující vlastní kulturu,“¹¹ říká autorka. „Jsem vděčná, že mi umožnili stát se součástí jejich komunity, sledovat jejich životy a spolupracovat společně s nimi na tomto projektu.“¹²

Camila Rodrigo Graña dokumentuje život skupiny svých vrstevníků, se kterými prožívá alternativní dobrodružství ve městě Lima v Peru. Uvědomuje si, že konvenční životní styl je silně rozpačitý a řízený všudypřítomným komerčním obrazem. Nicméně skutečnost je často jen fasádou, která nic nevyovídá o obsahu. Společně se skupinou mladých limeňos, kteří jsou zapojeni do světa umění či hudby, prožívá autorka každodenní realitu, která je velmi odlišná od konvenčního způsobu života. Ač její fotografie působí jako snímky z jedné párty, ve skutečnosti jsou mnohem hlubším nearanžovaným sociologickým průzkumem současné generace, která se chce vymezit a zachovat si vlastní identitu.

Richard Mosse je původem irský fotograf, kterého fascinuje téma války či konfliktu. To ale nedokumentuje klasickým způsobem, ale často ke své práci přistupuje s předem jasným konceptem. Na základě pečlivého výběru zobrazuje v jednotlivých sériích různé válečné objekty, jako například kulkami proštílené automobily či havarovaná letadla. V projektu *reGeneration* je zastoupen svým cyklem *Airside*, ve kterém snímá simulované letecké nehody, které se provádí na modelech aeroplánů. I když se jedná o fiktivní letadla, záběry v nás vyvolávají neklid. Jen při troše fantazie je možné si domyslet rozměr reality, paniku posádky, zuhelnatělá těla těch, co nepřežili. Na počátku jednadvacátého století bylo letadlo symbolem technologické zdatnosti. Nyní je považováno spíše za hlavní příčinu znečištění ovzduší a co hůř, za vražedný nástroj ovládaný teroristy. Pryč jsou časy, kdy dokonalost tohoto dopravního prostředku přiměla Sigmunda Freuda porovnat podlouhlý trup stroje s mužským pohlavním orgánem. V úvodu ke své *Psychoanalýze* (1910) uvádí, že zvláštní vlastností penisu je jeho schopnost zůstat ve vzpřímené poloze v rozporu se záko-

11 Citát fotografky Andrey Star Reese

12 Citát fotografky Andrey Star Reese

Fotografie Richarda Mosse ze sérií Airside a Infra

nem gravitace, což je jev srovnatelný s letem balónem, letadlem nebo vzducholodí Zeppelin. Ve své nejnovější sérii Richard Mosse používá Kodak Aerochrome film, jehož výroba byla zastavena v loňském roce. Zvláštní vlastností materiálu je jeho citlivost na infračervené světlo, což má za následek infračervené odrazení zelené barvy. Kvůli této vlastnosti ho hojně využívala americká armáda během války ve Vietnamu jako prostředek k odhalení skrytých vojáků. Mosse chtěl konfrontovat tuto vojenskou průzkumnou techniku na základě jejího reflexního použití a položit tím otázku, jaké je vlastně postavení válečné fotografie. Jeho rozhodnutí použít infračervený film je jistě odvážný počín. Jedná se vlastně o umělecké tabu, které říká: thou shalt not cross-process; thou shalt not use colour infra-red film.

Kristoffer Axén se narodil ve švédském Stockholmu a je dobře známý pro své manipulace okolního světa. Inspirován tichým klidem a plíživými obavami, které vyznačuje hloubka moře se snažil přenést tuto náladu do pozemského světa událostí, které se nestaly. Vybrané postavy se jeví zachycené v okamžiku, který připomíná obraz jejich vlastní zkreslené paměti či pocitu

Fotografie z cyklu At Sea At Night od Kristoffera Axéna

nostalgie. Axén ve skutečnosti vytváří precizně dokonalá zátíší z reálného života, která mají sílu donutit diváka přemýšlet, kde se subjekty doopravdy nachází a co tam dělají. Hlavní postavou Axénova souboru je město a jeho stíny. Těžká atmosféra panuje uvnitř i venku. Důvodem může být snaha zpochybnit svět, v němž žijeme.

Fotograf David „Takashi“ Favrod se narodil 2. července 1982 v Kobe v Japonsku japonské matce a švýcarskému otci. Když mu bylo 6 měsíců, jeho rodiče se rozhodli žít ve Švýcarsku, přesněji ve Vionnaz, vesničce ve Valais. Mladý fotograf se prosadil především svojí sérií s názvem Gaijin, která v roce 2010 získala Aperture Portfolio Prize. Jedná se o smyšlený příběh, nástroj pro pátrání po vlastní identitě, kde autoportréty naznačují intimní a osamělý vztah, který má fotograf sám se sebou. Svou identitu Favrod hledá pomocí střípků vzpomínek z dětství a vyprávění příbuzných. Jeho snímky jsou inscenované a kombinují oba světy, které by David mohl pokládat za svůj domov. Jejich odlišnost však zapřičiňuje spíš deziluzi, která je umocněna pocitem odmítnutí. Zdá se, že nezbývá, než býti pro Švýcary Japoncem a pro Japonce cizincem neboli Gaijin.

Fotografie Davida Favroda ze série Gaijin

Fotografie Raphaëla Dallaporty z cyklu Antipersonnel

PRODUKT / ZÁTIŠÍ

Mezi nejklašičtější fotografické žánry spojované s uměleckou fotografií patří zátiší. S ohledem na naše národní bohatství se jedná o směr, ve kterém čeští fotografové vždy vynikali. Zátiší Josefa Sudka patří k základním hodnotám světové fotografie a jsou patrně nejznámější a nejoblíbenější částí jeho tvorby. Klasická podoba tohoto žánru však prošla v posledních desetiletích výraznou proměnou. Experimentovat v rámci žánru začali již tvůrci avantgardy, kteří vytvářeli kompozice s důrazem na geometrii. Dnešní umělci zachází ještě dále. Vzhled jejich snímků se někdy významně přibližuje k tzv. produktové fotografii, kterou by jen málokdo byl schopný uznat jako součást umění. Co tedy dělá z fotografie, kterou by nezasvěcený divák považoval za reklamní ateliérový snímek, pravé umění?

Mladí fotografové si osvojili moderní techniku, kterou uplatňují napříč žánry. Již nejsme překvapeni, když v galerii vidíme precizní velkoformátové zvětšeniny obrazů s dokonalým osvětlením. Tato nadrealita je přítomna na každém našem kroku, nicméně moderní zátiší neupoutává pozornost pouhým obalem, ale především obsahem. Na snímcích se tak objevují objekty, které jsou často kontroverzní a jejichž povýšení do statutu uměleckého předmětu vyvolává širší společenské otázky. Například dílo Raphaëla Dallaporty je přesným příkladem apelu na lidské svědomí. Může pohled na produktové snímky nášlapných min přimět diváky k zamyšlení se nad svými prioritami?

Francouz **Raphaël Dallaporta** ve své sérii *Antipersonnel* zpochybňuje svět, ve kterém žijeme. Následuje trend posledních let, kdy původně dokumentární fotografové, izolují jeden konkrétní společenský aspekt a zkoumají ho z co největšího detailu. Mrazivým způsobem dokumentuje vojenské miny, ohavné objekty způsobující smrt či vážná zranění nevinným obětem ještě dlouho po jejich vysazení. Někdy jsou schovány pod zemí desítky let, aniž by pozbyly na účinnosti. Dallaporta tyto protilidské zbraně fotografuje reklamním způsobem, jakým by mohla být zachycena například lahvička se šampónem. Na desítkách fotografií se zaměřuje na různé typy min lišící se tvarem, vzhledem i způsobem použití. Paradoxně

Fotografie Janneke Van Leeuwen z cyklů *Innerspaces* a *Surface Scans*

precizní dokonalost působí jakoby autor miny oslavoval, skoro si nevšimneme, že se jedná o vražedné nástroje. „Dallaportovy miny jsou objekty plné ohromující krásy: malé, dokonalé zbraně jemných barev a tvarů, určené pro práci, kterou mají vykonávat. Elegantní způsob snímání s prostým pozadím v nás vyvolává pozoruhodný první dojem odvíjející se od vysoké estetické úrovně zobrazení. Při pohledu na úvodních pět obrazů jsem začal přemýšlet komplexně o umění, nicméně po shlédnutí dalších dvou snímků mi začal mráz běhat po zádech při uvědomění si jejich společného účelu: naprosté krutosti“¹³

Holandanka **Janneke Van Leeuwen** vystudovala neuropsychologii, odkud plyne její zájem o psychologická témata. Ta ztvárňuje na základě pozorování lidí v každodenních situacích. Vytváří koncepčně fantastický svět čtením v unikátní lidské mysli. Její nadreálné snímky s akcentem na klinickou estetiku jsou vizualizacemi jejích vlastních myšlenek, emocí a duševních pochodů. Zavádí nás do frustrujícího klaustrofobického prostředí a důvtipně nás zapojuje do svého příběhu. Janneke Van Leeuwen uvádí, že se inspiruje japonskou estetikou a zaměřuje se hlavně na křehkou rovnováhu a detaily minimalistické kompozice.

Srbský autor **Benjamin Beker** se rozhodl vytvořit soubor snímků válečných památníků. Ty následně počítačově vyseparoval z okolního prostředí a jejich umístěním na neutrální pozadí dosáhl pocitu jejich vytržení z historického kontextu. Monumenty, které byly postaveny mezi roky 1919 a 2000 reprezentují mnoho válečných konfliktů a rozdílné ideologie, ve jménu kterých k nim došlo. Jen několik soch má ve skutečnosti monumentální rozměry, většinou se jedná o skromné památníky na malých městech a vesnicích, které jsou známy pouze místním obyvatelům. Tím, že jsou vytrženy z jejich kontextu a upraveny do jednotného měřítko, dosahuje autor ponížení jejich významu a neutralizace jejich moci. Dělá z nich objekty, které připomínají spíš dětskou hračku než symbol nadvlády. Až po bližším pohledu je možné odhalit mírné nedostatky, které jsou pojátkem mezi

13 Citát Ellena Wallace, *The Southeastern Center for Contemporary Art*

Fotografie Benjamina Bekera z cyklu War and liberation monuments

realitou, jako jsou graffity nebo kousky trávy či listí, které fotograf na některých monumentech záměrně ponechal. Beker si je plně vědom, že tyto sochy, ačkoliv jsou tvořeny z betonu a oceli, jsou stejně pomíjivé jako květiny.

Tarik Hayward vytváří snímky, které evokují více než ve skutečnosti reprezentují. Španělský autor zkoumá schopnost fotografie vytvořit pochybnosti o realitě prostřednictvím pečlivě vybraných a čelně vyfotografovaných objektů, které spolu zdánlivě vůbec nesouvisí. Ty následně staví na identického neutrální pozadí, čímž je separuje od okolního světa. Tarikovy objekty působí maximálně sofistikovaně, což vytváří kontrast s jejich původem v obyčejném světě. Kopka hnoje nebo kopka sněhu je na Haywardových snímcích povýšena na luxusní produkt, díky kvalitnímu zpracování snímků v duchu reklamy. Použitím moderních technologií dosahuje fotograf pocitu, že jeho snímky jsou pouhou fikcí či obrazem jeho představ.

Fotografie Tarika Haywarda z cyklu Bouzeland

Autobusová zastávka před Ecole Hôtelière, kdy byli ubytovaní účastníci projektu *reGeneration*²

Sam Stourdzé, nynější ředitel Musée de l'Elysée, Nathalie Herschdorfer, William Ewing a Pascal Hufschmid při zahájení výstavy *reGeneration*²

ZÁVĚR

Při rozhodování, jaké téma si zvolit pro svou teoretickou diplomovou práci, mě napadlo mnoho autorů, jejichž portfolia ještě nebyla zpracována, protože patří do mladé generace umělců. Vybrat si jediného takového tvůrce a vytvořit přehled jeho tvorby by však postrádalo hlubší návaznost na současné fotografické prostředí a působilo by tak trochu vytrženě z kontextu. To mě přimělo k zamyšlení nad tím, co mají mí oblíbení tvůrci společného a čím to je, že vyznáváme obdobné hodnoty a jen mírně se různíme v přístupu k fotografickým tématům. Práci na své diplomové teoretické práci jsem zjistila, že jde hlavně o vkus, jehož podoby se různí v závislosti na prostředí, ve kterém autor žije, na zkušenostech či výchově. Tento vkus pak prostupuje všemi tématy a žánry a lidé se podle něj navzájem identifikují. Obdobně obtížné jako najít lásku, je pak hledat spřízněnou duši, když jde o tvorbu a její interpretaci. To má v důsledku vliv na to, zda v nás zanechají díla kladný či záporný dojem při návštěvě výstavy, zda jsme schopni se s nimi ztotožnit či nikoliv. Dalo by se namítnout, že jde hlavně o vkus kurátora, který musí být obdobný se stylem diváka, aby došlo ke správnému propojení. Kurátor může však pouze setřídit již vytvořená díla tak, aby existovala návaznost a je závislý na aktuálních tvůrčích trendech a samotných fotografech. V případě projektu *reGeneration* byla práce kurátorů o to složitější, že jednotlivé soubory a fotografové nemohli být prověřeni časem, s jehož odstupem je teprve možné zhodnotit, zda je určité dílo pouhým trendem či má přetrvávající výpovědní hodnotu.

Já osobně pokládám projekt *reGeneration* a práce jednotlivých účastníků za inspirativní, současné, zpracované na vysoké výtvarné úrovni, nepodbízející se však divákovi. Proto pro mě bylo zvolení tohoto tématu logickým vyústěním mého váhání ohledně námětu závěrečné teoretické práce. Dalším důvodem byla samozřejmě i naše osobní zkušenost, díky tomu, že jsme s manželem zastoupeni ve výběru fotografií druhého kola soutěže.

Když se zamyslím nad přínosem projektu pro širší kulturní veřejnost, napadá mě hned několik pozitiv. Přes rostoucí míru konzumu, stále existuje dost lidí, kteří pro život potřebují kromě ma-

Nathalie Herschdorfer a William Ewing při zahájení výstavy *reGeneration*²

teriální stránky také potravu duševní. Ti logicky navštěvují zavedené kulturní instituce či muzea. Nebaví je experimentovat v duchu studentů umění, kteří se často spokojí s výstavou svých fotografií v tmavém sklepe, kam by se případný návštěvník skoro bál vstoupit. Proto pokládám projekt *reGeneration* za velmi hodnotný, pomohl totiž překonat vzájemný strach mladých fotografů a návštěvníků muzeálních výstav tím, že kurátoři přenesli studentské práce do renomované instituce a věnovali jim stejnou péči při instalaci, jako se dostává již zavedeným autorům.

Obě kola soutěže *reGeneration* sklidila neočekávaný úspěch, možná i díky svému zaměření na to nejnovější. Zpřístupnila široké kulturní veřejnosti díla, na jejichž vystavení v muzeu by musela čekat nejméně dalších dvacet let. Za zmínku stojí také zastoupení fotografů z českých vysokých škol, které, jak se zdá, má vzestupnou tendenci. Zatímco v prvním kole soutěže se do finálního výběru dostala jediná studentka FAMU - Kateřina Držková, v druhém kole máme hned čtyři své zástupce, všechny spadající pod ITF, což dělá z této fotografické univerzity, vzhledem k omezení množství předložených portfolií na deset, jednu z nejúspěšnějších škol vůbec. O to je zajímavější, že se zástupci mnohých, historicky více proslulých, škol do konečného výběru vůbec nedostali. Například v druhém kole projektu úplně chybí účastníci z řad studentů Akademie umění v Düsseldorfu.

Na závěr si zbývá položit otázku, jak asi bude vypadat třetí kolo soutěže po dalších pěti letech. Jestli bude Musée de l'Élysée pokračovat ve své činnosti, či bude projekt ukončen vzhledem k odchodu duchovního otce projektu, Williama Ewinga, do důchodu. Dosavadní kola soutěže nám ukázala, že autoři jsou stále více multimediálními umělci, kteří si osvojili řadu moderních technologií, kterými své snímky vytváří, spíše než fotografie v klasickém slova smyslu. Dá se předpokládat, že tento trend využívání moderních technologií bude pokračovat i přes kritiku starší generace, pro kterou je vždy obtížné tento vývoj následovat. Během pouhých 5 let mezi dvěma dosavadními koly projektu, je možné pozorovat zvyšující se kvalitu technického zpracování obrazů. Montáže jsou stále více realistické, přestože zobrazené světy jsou často zcela fiktivní. Netroufám si předpovědět, jakým vývojem projde fotografie v následujících pěti letech a už vůbec ne, zda bude stále promlouvat k divákům. Možná, že fotografie, tak jak jí známe dnes, bude muset ustoupit stranou svému potomkovi a název regenerace získá další, mnohem hlubší rozměr.

Vernisáž výstavy *reGeneration²*

Nathalie Herschdorfer, kurátorka Musée de l'Elysée, v rozhovoru s bývalým ředitelem muzea Williamem Ewingem

Nathalie Herschdorfer při vernisáži výstavy *reGeneration²*

ROZHOVOR S KURÁTOROU

Nathalie Herschdorfer (Musée de l'Élysée) v rozhovoru s Adrianou Teresou (Visura Magazine)

Adriana Teresa: O čem vlastně je projekt *reGeneration²*?

Nathalie Herschdorfer: *reGeneration²: Tomorrow's Photographers Today'* představuje tvorbu 80 autorů, kteří se chystají začít svou kariéru. Projekt, který vznikl v roce 2005 ukazuje práce mladých fotografů, kteří by se mohli stát nejlepšími umělci své generace. Proto jsme vybrali nejslibnější kandidáty z celkem 700 přihlášených reprezentantů 120 předních světových fotografických škol. Vybraní zástupci dohromady představují 48 fotografických a uměleckých škol z 25 různých zemí.

AT: Jak přišel projekt *reGeneration* k životu a proč?

NH: Před pěti lety oslavilo Musée de l'Élysée 20. výročí svého založení. K tomuto výročí chtělo Muzeum vytvořit něco nového a nahlédnout do let budoucích. Mluvili jsme o tom a byli zvědaví, kdo budou ti nejlepší fotografové za dalších dvacet let. První otázka byla, kde se fotografie nachází v digitálním věku. Pokud 20 let tvorby srovnáme s jakousi maturitou fotografa (muzea, jako je Élysée pravidelně ukazují starší fotografie se značnými úspěchy), který z mladých fotografů, z dnes se rozvíjejících, bude plně zralý za dvacet let? Kterého z nich budeme stále poslouchat? Jací jsou mladí fotografové v jedenadvacátém století? A jak vidí svět? Jak moc respektují, vycházejí, či odmítají tradice?

AT: Jaká je pro vás současná fotografie?

NH: Při pohledu na obdržená portfolia (více jak 700 položek!) jsme zjistili, že městský prostor - stěhování, nasycené prostředí, které nebere v úvahu lidi a přírodu - je věc, která je z velké části tématem

mladých. Globalizace se vztahuje na všechny kultury světa. Mnozí fotografové využívají svého média k intimnímu sledování a zkoumání identity. Počátek jednadvacátého století se vyznačuje rychlostí a překotností, která oslabuje lidské bytosti.

Většina autorů se nebojí prostupování jednotlivých technologií, přecházejí z analogových na digitální fotografie tak snadno, jako střídají dokument a fikci. Dnešní umělci jsou flexibilní. Procházejí tématy místy i žánry. Současná fotografie nepřichází v jedinečném stylu, ten je různorodý i z technického hlediska - od použití velkoformátových kamer až po malé digitální fotoaparáty.

AT: Zajímají se fotografové z druhého kola *reGeneration* o něco, co jste v prvním kole nepozorovali?

NH: První kolo tohoto projektu ‚*reGeneration: 50 Photographers of Tommorrow*‘ bylo uskutečněno roku 2005. Když jsme dostali do rukou portfolia předložená do druhého ročníku, (asi o 4 roky později), zjistili jsme, že zájmy fotografů jsou vlastně podobné. Tím, že jsou dnes do hloubky zkoumány veškeré umělecké možnosti, se dá konstatovat, že fotografové se nebrání různorodosti, často se dokonce zdá, že mění vlastní rukopis. Existuje řada přístupů k fotografování. Záměny, hybridizace a míchání techniky se množí. Pojem „creolization“ (míchání vlivu kultur, starého s novým a vznik nových identit na tomto základě) se nedávno objevil v oblasti hudby. Není pochyb o tom, že současné umění se také začíná dávat do pohybu.

AT: Co je cílem vašeho projektu?

NH: Rozhodli jsme se přidat titulěk „Tomorrow’s Photographers Today“ k názvu *reGeneration*². Předložené práce ilustrují některé z nejodvážnějších forem současné fotografie. Jeden z umělců, Thibault Brunet, však představuje obrazy, které vlastně fotografiemi nejsou - jsou převzaty z videoher - a přesto se jejich jazyk týká fotografického média. Na druhé straně jsou v projektu umělci, kteří své snímky vytváří použitím fotoaparátu, i když finální práce jako fotografie vůbec nevypadají.

AT: Jaké parametry jste si zvolili?

NH: Šíření digitálních technologií podporuje pohyb, který obohacuje naše myšlení o fotografii a jejích aplikacích. Naše chápání obrazů se stalo složitější. Víme, že je možné upravovat, deformovat, znovuvytvářet a komponovat snímky, i bez použití fotoaparátu. Internet také nabízí nepřeborné množství obrázků všeho druhu. Digitální technologie a retušování se staly tak rozšířené, že nás už nic nedokáže opravdu překvapit, což je rozdíl oproti minulosti, kdy jsme byli fascinováni objevy nových druhů fotografie.

AT: Chtěla byste ještě něco zmínit o projektu *reGeneration*?

NH: Školy jistě fungují jako filtr - každá univerzita mohla podat jen deset portfolií nejlepších studentů - ale proces výběru nám pomohl odhalit tvůrce, na které bychom nikdy sami nenarazili, protože většina z nich nebyla zastoupena galerií nebo agenturou, ani jejich práce nebyly dosud publikovány v odborném tisku. Musíme si ale uvědomit, že výběr fotografů prostřednictvím škol vylučuje ty, kteří se snaží pracovat na vlastní noze (a takových je mnoho!) a přijmout důsledky takového postupu. Tradice výuky fotografie je převážně založena na západních uměleckých školách! To vysvětluje, proč je tolik západních fotografů zastoupených v *reGeneration*.

ABECEDNÍ SEZNAM ZASTOUPENÝCH FOTOGRAFŮ

*re*Generation²

50 Photographers of Tomorrow

ANOUSH ABRAR
KEREN ASSAF
CHRISTOPH BANGERT
SAMANTHA BASS
JARET BELLIVEAU
MARCO BOHR
MAUREN BRODBECK
MATTHIAS BRUGGMANN
BIANCA BRUNNER
SONG CHAO
NATALIE CZECH
RAPHAËL DALLAPORTA
KATEŘINA DRŽKOVÁ
JULIE EDEL HARDENBERG
LEO FABRIZIO
MIKLOS GAÁL
GÉRALD GARBEZ
TARIK HAYWARD
RAPHAEL HEFTI
AIMÉE HOVING
PIETER HUGO
MILO KELLER
IDRIS KHAN
GÁBOR ARION KUDÁSZ
EVA LAUTERLEIN
LUCY LEVENE
RÉMY LIDEREAU
MARCELLO MARIANA
OREN NOY
RYO OHWADA
SUELLEN PARKER

TED PARTIN
CHARLOTTE PLAYER
NICHOLAS PRIOR
VALÉRIE ROUYER
MARLA RUTHERFORD
JOHANN RYNO DE WET
MARTINA SAUTER
JOSEF SCHULZ
MONA SCHWEIZER
CAROLINE SHEPARD
ANGELA STRASSHEIM
CATHRINE SUNDQVIST
SHIGERU TAKATO
PÉTUR THOMSEN
MIEKE VAN DE VOORT
RAFFAEL WALDNER
CHIH-CHIEN WANG
CARLIN WING
PABLO ZULETA ZAHR

*re*Generation²
Tomorrow's Photographers Today

UELI ALDER
YANN AMSTUTZ
GEORGE AWDE
KRISTOFFER AXÉN
ANNA BEEKE
BENJAMIN BEKER
JOSHUA BILTON
BOGDAN ANDREI BORDEIANU
SAVAS BOYRAZ
THIBAUT BRUNET
MAXIME BRYGO
CHRISTINE CALLAHAN
TEHILA COHEN
JEN DAVIS
DAVID DE BEYTER
NICOLAS DELAROCHE
SYLVIA DOEBELT
DRU DONOVAN
ELIZA JANE DYBALL
LINA EL YAFI
SALVATORE MICHELE ELEFANTE
DAVID FAVROD
DANIELA FRIEBEL
ROBIN FRIEND
MATTHIEU GAFSOU
ANNE GOLAZ
LENA GOMON
NICK GRAHAM
AUDREY GUIRAUD
CLAUDIA HANIMANN
FLORIAN JOYE
KALLE KATAILA
DANIEL KAUFMANN
CHANG KYUN KIM
ANI KINGTON
MARKUS KLINGENHÄGER
RICHARD KOLKER
SYLWIA KOWALCZYK
ANIA KRUPIAKOV
IVAR KVAAL

ELISA LARVEGO
SHANE LAVALETTE
SUNGHEE LEE
JACINTHE LESSARD-L.
DI LIU
SOPHIE T. LVOFF
AGATA MADEJSKA
DAVID MOLANDER
ÁGNES ÉVA MOLNÁR
RICHARD MOSSE
MILO NEWMAN
YUSUKE NISHIMURA
YA'ARA OREN
ANNA ORLOWSKA
JENNIFER OSBORNE
MARGO OVCHARENKO
NELLI PALOMÄKI
REGINE PETERSEN
AUGUSTIN REBETEZ
ANDREA STAR REESE
NICOLE ROBSON
CAMILA RODRIGO GRAÑA
SIMONE ROSENBAUER
SASHA RUDENSKY
CATHERINE RÜTTIMANN
SU SHENG
ADY SHIMONY
GEOFFREY H. SHORT
SHIMIN SONG
MEGUMU TAKASAKI
JAMIE TILLER
JANNEKE VAN LEEUWEN
FREDERICK VIDAL
TEREZA VLČKOVÁ
SAANA WANG
ROBERT WATERMEYER
ADRIAN WOOD
LIU XIAOFANG
TAMARA ZIBNERS
BARBORA ŽŮRKOVÁ & RADIM ŽŮREK

GEOGRAFICKÉ ROZLOŽENÍ INSTITUCÍ

*re*Generation

50 Photographers of Tomorrow

Institution	Ville	Pays
Galleria Carla Sozzani	Milan	Italy
Aperture Foundation	New York	USA
Art Center of Design	Pasadena	USA
Art Institute	Boston	USA
The DeVos Art Museum	Marquette	USA
Centre Gallery, Miami Dade College	Miami	USA
Fort Collins Museum of Contemporary Art	Fort Collins	USA
Hoffmann Gallery, Lewis and Clark College	Portland	USA
Musée de l'Elysée	Leusanne	Switzerland
Preus Museum	Horten	Norway

reGeneration²

Tomorrow's Photographers Today

Institution	Ville	Pays
Musée de l'Elysée	Lausanne	Switzerland
Aperture Foundation	New York	USA
Centre Gallery, Miami Dade College	Miami	USA
Couvent Saint-Césaire, Rencontres d'Arles	Arles	France
Flash Forward Festival	Toronto	Canada
Fototeca del Centro de las Artes	Monterrey	Mexique
Fotoweek	Washington	USA
Galerie Azzedine Alaïa	Paris	France
Galleria Carla Sozzani	Milan	Italy
Michaelis School of Fine Art	Cape Town	South Africa
Musée Batha, Rencontres Internationales de la Photo	Fez	Morocco
Musée de l'Elysée	Lausanne	Switzerland
Pékin Fine Arts Gallery, Caochangdi Photospring Festival	Beijing	China
Pingyao International Photography Festival	Pingyao	China

POUŽITÁ LITERATURA

- **Ewing, William A.; Herschdofer, Nathalie; Blaser, Jean-Christophe:**
reGeneration – 50 Photographers of Tomorrow. Thames & Hudson, Londýn 2005
- **Ewing, William A.; Herschdofer, Nathalie:**
reGeneration² – Tomorrow's Photographers Today. Thames & Hudson, Londýn 2010
- **Birgus, Vladimír – Mlčoch, Jan:**
Česká fotografie 20. století. KANT a UPM, Praha 2005
- **Koetzle, Hans-Michael:**
Slavné fotografie. Historie skrytá za obrazy II. Taschen/Nakladatelství Slovart, Praha 2003
- **Mrázková, Daniela:**
Příběh fotografie. Mladá fronta, Praha 1985.
- **Nová encyklopedie českého výtvarného umění I, II.** Academia, Praha 1995
- **Ewing, William:**
The Body. Photoworks of the Human Form. Thames & Hudson, Londýn 1994
- **Dufek, Antonín:**
Aktuální fotografie. Katalog Moravské galerie, Brno 1982
- **Dufek, Antonín:**
Okamžik - Aktuální fotografie 2. Katalog Moravské galérie, Brno 1987
- **Kuneš, Aleš – Pospěch, Tomáš:**
Čítanka z teorie fotografie. Skripta ITF FPF SU, Opava 2003
- **Tausk, Petr:**
Přehled současné fotografie v zahraničí. Skripta FAMU. SPN, Praha 1985

- **Časopisy:**
Ateliér, Fotograf, Umění, Art & Antiques, Umělec, Photonews /Hamburk/, Eyemazing /Amsterdam/, Zoom /Milán/, Photo /Paříž/, Aperture /New York/

- **Internetové časopisy a stránky**
www.photorevue.com - časopis přináší recenze výstav a knih, články z historie a teorie fotografie
www.paladix.cz - český internetový časopis o fotografii
www.photo.sittcom.sk - slovenské internetové stránky zaměřené na fotografii ze střední a východní Evropy
www.masters-of-photography.com - vybraní světoví fotografové
www.photonews.de - internetové stránky hamburského časopisu Photonews
www.photography-guide.com - internetové stránky newyorského časopisu Photograph (dříve Photography in New York) s nejkompexnějším přehledem fotografických výstav v USA i v Evropě

POUŽITÉ ZDROJE

<http://www.anoush.ch>

osobní stránky fotografa Anoushe Abrara

<http://nogagallery.com/Artists/keren-assaf/About.html>

stránky galerie zastupující fotografku Keren Assaf

<http://www.christophbangert.com>

osobní stránky fotografa Christopha Bangerta

http://www.bulgergallery.com/dynamic/fr_artist.asp?ArtistID=102

stránky galerie zastupující fotografa Jareta Belliveau

<http://www.macobo.com>

osobní stránky fotografa Marca Bohra

<http://www.maurenbrodbeck.com>

osobní stránky fotografa Maurena Brodbecka

<http://www.boring.ch/matt>

osobní stránky fotografa Matthiase Bruggmanna

<http://www.biancabrunner.com>

osobní stránky fotografky Biancy Brunner

<http://500photographers.blogspot.com/2010/10/photographer-140-song-chao.html>

stránky galerie zastupující fotografa Songa Chao

<http://www.natalieczech.de>

osobní stránky fotografky Nathalie Czech

<http://www.raphaeldallaporta.com>

osobní stránky fotografa Raphaëla Dallaporty

<http://www.katerinadrzkova.cz>

osobní stránky fotografky Kateřiny Držkové

<http://www.hardenberg.dk>

osobní stránky fotografky Julie Edel Hardenberg

<http://www.leofabrizio.com>

osobní stránky fotografa Lea Fabrizia

<http://www.miklosgaal.com>

osobní stránky fotografa Miklose Gaála

<http://www.geraldgarbez.com>

osobní stránky fotografa Géralda Garbeze

<http://www.koernerunion.com>

osobní stránky fotografa Tarika Haywarda

<http://www.raphaelhefti.ch>

osobní stránky fotografa Raphaela Heftiho

<http://www.anoush.ch>

osobní stránky fotografky Aimée Hoving

<http://www.pieterhugo.com>

osobní stránky fotografa Pietera Huga

<http://www.milokeller.com>

osobní stránky fotografa Mila Kellera

http://www.saatchi-gallery.co.uk/artists/idris_khan.htm

stránky galerie zastupující fotografa Idrise Khana

<http://www.arionkudasz.com>

osobní stránky fotografa Gábora Ariona Kudásze

<http://www.evalauterlein.net>

osobní stránky fotografky Evy Lauterlein

<http://www.lucylevene.co.uk>

osobní stránky fotografky Lucy Levene

<http://www.remylidereau.com>

osobní stránky fotografa Rémyho Lidereau

<http://www.ryoohwada.com>

osobní stránky fotografa Rya Ohwady

<http://suellenparker.com>

osobní stránky fotografky Suellen Parker

<http://www.we-find-wildness.com/2010/11/ted-partin>

stránky galerie zastupující fotografa Teda Partina

<http://www.charlotteplayer.com>

osobní stránky fotografky Charlotte Player

<http://www.nicholasprior.com>

osobní stránky fotografa Nicholase Priora

<http://valerierouyer.com>

osobní stránky fotografky Valérie Rouyer

<http://www.marlarutherford.com>

osobní stránky fotografky Marly Rutherford

<http://www.rynodewet.com>

osobní stránky fotografa Johanna Ryno de Weta

<http://www.ambachandrice.com/ARTISTS/MARTINA/SAUTER-MAIN.html>

stránky galerie zastupující fotografku Martinu Sauter

<http://www.josefschulz.de>

osobní stránky fotografa Josefa Schulze

<http://carolineshepard.com>

osobní stránky fotografky Caroline Shepard

<http://angelastrassheim.com>

osobní stránky fotografky Angely Strassheim

<http://www.shigerutakato.de>

osobní stránky fotografa Shigeru Takato

<http://www.peturthomsen.is>

osobní stránky fotografa Pétura Thomsena

<http://www.raffaelwaldner.com>

osobní stránky fotografa Raffaella Waldnera

<http://www.chihchienwang.com>

osobní stránky fotografa Chih-Chiena Wanga

<http://www.carlinwing.net>

osobní stránky fotografky Carlin Wing

<http://www.zuletazahr.com>

osobní stránky fotografa Pabla Zulety Zahra

http://www.alderego.ch/S1_Ueli_Alder_INTRO_1.html

osobní stránky fotografa Ueliho Aldera

<http://www.yann-amstutz.ch>

osobní stránky fotografa Yanna Amstutze

<http://georgeawde.com>

osobní stránky fotografa Georgea Awdeho

<http://kristofferaxen.com>

osobní stránky fotografa Kristoffera Axéna

<http://www.annabeeke.com>

osobní stránky fotografky Anny Beeke

<http://www.benjaminbeker.com>

osobní stránky fotografa Benjamin Bekera

<http://www.joshbilton.com>

osobní stránky fotografa Joshuy Biltona

<http://www.savasboyraz.com>

osobní stránky fotografa Savase Boyraze

<http://www.thibaultbrunet.fr>

osobní stránky fotografa Thibaulta Bruneta

<http://maximebrygo.com>

osobní stránky fotografa Maxima Brygo

<http://www.christinecallahan.net>

osobní stránky fotografky Christine Callahan

<http://www.tehilacohen.com>

osobní stránky fotografky Tehily Cohen

<http://jendavisphoto.com>

osobní stránky fotografky Jen Davis

<http://www.pix-to-go.de>

osobní stránky fotografky Silvie Doebelt

<http://drudonovan.com>

osobní stránky fotografky Dru Donovan

<http://www.elizadyball.com>

osobní stránky fotografky Elizy Jane Dyball

<http://linaelyafi.com>

osobní stránky fotografky Liny El Yafi

<http://www.salvatoreelefante.it>

osobní stránky fotografa Salvatora Michele Elefanta

<http://www.davidfavrod.com>

osobní stránky fotografa Davida Favroda

<http://www.danielafribel.de/fotografie>

osobní stránky fotografky Daniely Friebel

<http://www.robinfriend.co.uk/wp>

osobní stránky fotografa Robina Frienda

<http://www.ph0.ch>

osobní stránky fotografa Matthieua Gafsou

<http://www.nickgraham.co.uk>

osobní stránky fotografa Nicka Grahama

<http://www.fotovisura.com/user/audreyguiraud>

stránky galerie zastupující fotografa Audreye Guirauda

<http://www.claudiahanimann.com>

osobní stránky fotografky Claudie Hanimann

<http://www.florianjoye.com>

osobní stránky fotografa Floriana Joye

<http://kallekatala.com>

osobní stránky fotografa Kalleho Kataly

<http://www.studiokaufman.com>

osobní stránky fotografa Daniela Kaufmanna

<http://www.changkimphotography.com>

osobní stránky fotografa Changa Kyuna Kima

<http://anikington.com>

osobní stránky fotografky Ani Kington

<http://www.markusklingenhaeger.de>
osobní stránky fotografa Markuse Klingenhägera

<http://www.richardkolker.com>
osobní stránky fotografa Richarda Kolquera

<http://www.sylwiakowalczyk.com>
osobní stránky fotografky Sylwie Kowalczyk

<http://www.ivarkvaal.com>
osobní stránky fotografa Ivara Kvaala

<http://www.vego.ch>
osobní stránky fotografky Elisy Larvego

<http://www.shanelavalette.com/journal>
osobní stránky fotografa Shana Lavaletta

<http://jacinthelessard-l.com/fr>
osobní stránky fotografky Jacinthe Lessard-l

<http://www.galleryb15.dk/news/di-liu-winner-of-the-lacoste-elysee-award-2>
stránky galerie zastupující fotografa Di Liu

<http://www.sophielvoff.com>
osobní stránky fotografky Sophie T. Lvoff

<http://www.sophielvoff.com>
osobní stránky fotografky Sophie T. Lvoff

<http://www.madejska.eu>
osobní stránky fotografky Agaty Madejské

<http://www.davidmolander.com>
osobní stránky fotografa Davida Molandera

<http://agnesevamolnar.com>
osobní stránky fotografky Ágnes Évy Molnár

<http://richardmosse.com>
osobní stránky fotografa Richarda Mosse

<http://www.miloneyman.com>
osobní stránky fotografa Mila Newmana

<http://yusukenishimura.com>

osobní stránky fotografa Yusukeho Nishimury

<http://annaorlowska.com>

osobní stránky fotografky Anny Orłowské

<http://jenosbornestudio.com>

osobní stránky fotografky Jennifer Osborne

<http://www.margoovcharenko.com>

osobní stránky fotografky Margo Ovcharenko

<http://www.nellipalomaki.com/home.html>

osobní stránky fotografky Nelli Palomäki

<http://www.reginepetersen.com>

osobní stránky fotografky Regine Petersen

<http://www.augustinrebetez.com>

osobní stránky fotografa Augustina Rebeteze

<http://www.andreastarreese.com>

osobní stránky fotografky Andrey Star Reese

<http://www.witzenhausengallery.nl/artistbio.php?idxArtist=268>

stránky galerie zastupující fotografku Camilu Rodrigo Graña

<http://simonerosenbauer.com>

osobní stránky fotografky Simone Rosenbauer

<http://www.sasharudensky.com>

osobní stránky fotografa Sashy Rudenského

<http://www.hyperlaxe.com>

osobní stránky fotografky Catherine Rüttimann

<http://geoffreyhshort.photoshelter.com>

osobní stránky fotografa Geoffreya H. Shorta

http://www.798photogallery.cn/EN/photographer/photographer_79.html

stránky galerie zastupující fotografku Shimin Shong

<http://www.megumu-takasaki.com>

osobní stránky fotografa Megumu Takasaki

<http://jamietiller.com>

osobní stránky fotografa Jamieho Tiller

<http://www.jannekevanleeuwen.com>

osobní stránky fotografky Janneke Van Leeuwen

<http://www.frederickvidal.de>

osobní stránky fotografa Fredericka Vidala

<http://www.terezavlckova.com>

osobní stránky fotografky Terezy Vlčkové

<http://www.saanawang.com>

osobní stránky fotografky Saany Wang

<http://www.robert-watermeyer.com>

osobní stránky fotografa Roberta Watermeyera

<http://adrian-wood.com>

osobní stránky fotografa Adriana Wooda

http://www.798photogallery.cn/EN/photographer/photographer_78.html

stránky galerie zastupující fotografku Liu Xiaofang

<http://www.zibners.com>

osobní stránky fotografky Tamary Zibners

<http://www.zurkovi.com>

osobní stránky fotografů Barbory Žůrkové & Radima Žůrka

JMENNÝ REJSTŘÍK

A

Abrar, Anoush	54
Amstutz, Yann	36, 37
Arbus, Diane	25, 28
Assaf, Keren	33, 34
Axén, Kristoffer	62, 63

B

Barney, Tina	53
Becher, Bernd & Becherová, Hilla	38, 41
Beker, Benjamin	66, 67
Belin, Valérie	16
Belliveau, Jaret	55
Bilton, Joshua	18, 23
Blaser, Jean-Christophe	16
Bohr, Marco	56, 57
Brodbeck, Mauren	30, 31
Brunet, Thibault	17, 37, 74
Brunner, Bianca	58, 59
Brygo, Maxime	43

C

Callahan, Christine	18,
Cartier-Bresson, Henri	11, 53
Carver, Raymond	48
Crewdson, Gregory	22,

D

Dallaporta, Rafaël	14, 32, 64, 65, 66
Davis, Jen	17, 24
De Beyter, David	42
Delaroche, Nicolas	18
Di Corsia, Philip Lorca	53
Doebelt, Sylvia	42, 43
Donovan, Dru	18, 25
Držková, Kateřina	36, 70

E

Ewing, William A.	11, 12, 13, 15, 69, 70, 72
------------------------	----------------------------

F

Fabrizio, Leo	35
Favrod, David „Takashi“	63
Frank, Robert	53
Freed, Leonard	16
Friebel, Daniela	44

Friedrich, Caspar David	47
Friend, Robin	44, 45
Freud, Sigmund	61

G

Gaál, Miklos	35
Gafsou, Matthieu	18, 45
Garbez, Gérald	38
Golaz, Anne	18
Goldin, Nan	41
Graham, Nick	18, 25
Graña, Camila Rodrigo	18, 61
Guiraud, Audrey	46
Gurský, Andreas	13

H

Hardenberg, Julie Edel	32
Hayward, Tarik	67
Hefti, Raphael	19
Herschdofer, Nathalie	16, 69, 70, 72, 73, 74
Hoving, Aimée	19,
Hufschmid, Pascal	69
Hugo, Pieter	14, 19, 20, 52, 53, 57, 58

J

Joye, Florian	46, 47
---------------------	--------

K

Kalia, Noah	9
Katalia, Kalle	18, 47
Kaufmann, Daniel	18
Khan, Idris	38
Kim, Chang Kyun	18
Kington, Ani	18, 50, 51
Kowalczyk, Sylwia	18
Kudász, Gábor Arion	40, 41
Kvaal, Ivara	17

L

Lauterlein, Eva	20, 21
Lavalette, Shane	18, 48, 49
Levene, Lucy	21
Lidereau, Rémy	39
Liu, Di	48
Lvoff, Sophie T.	48, 49

M

Madejska, Agata	18, 49, 50
Mariana, Marcello	39, 40

McCain, John	59
Metzker, Ray K.	15, 16
Molnár, Ágnes Éva	25
Mosse, Richard	61, 62, 63

N

Niépce, Nicéphore	31
-------------------------	----

O

Obama, Barack	59
Ohwanda, Ryo	34
Oren, Ya'ara	18
Orłowska, Anna	26
Osborne, Jennifer	17
Ovčarenko, Margo	18, 26, 27

P

Palomáki, Nelli	17, 18, 26
Partin, Ted	21, 22
Prior, Nicholas	54, 55, 56

R

Reese, Andrea Star	17, 60, 61
Robson, Nicole	27
Ruff, Thomas	32, 41
Rüttimann, Catherine	59, 60

S

Sheng, Su	27
Shepard, Caroline	22
Sherman, Cindy	13
Short, Geoffrey H.	50
Schulz, Josef	31, 32
Song, Shimin	28
Steichen, Edward	15, 16
Stourdzé, Sam	69
Strassheim, Angela	14, 56, 57
Sugimoto, Hiroshi	41

T

Takato, Shigeru	40
Thomsen, Pétur	33
Teresa, Adriana	73, 74
Tiller, Jamie	51

V

Van Leeuwen, Janneke	66
Vidal, Frederick	18
Vlčková, Tereza	18, 28

W

Wall, Jeff	53
Wallace, Ellen	66
Watermeyer, Robert	17
Wing, Carlin	41
Wood, Adrian	59

X

Xiaofang, Liu	18, 28
---------------------	--------

Z

Zahr, Pablo Zuleta	23
--------------------------	----

Ž

Žůrek, Radim & Žůrková, Barbora	18, 29
---------------------------------------	--------